

**Az
Erdélyi Református Egyházkerület
Theologiai Fakultásának**

ÉRTESITŐJE

Az 1930—31. tanévről

Szerkesztette :

Dr. Tavaszy Sándor

a theol. fakultás igazgatója

A Ref. Theol. Fakultás kiadványa

CLUJ-KOLOZSVAR
„FORTUNA“ KÖNYVNYOMDA, STRADA ȘINCAI (VOLT HEGEDŰS SÁNDOR UTCA) 18.
1931

Bibliamagyarázat.*

Tartotta *Dr. Makka! Sándor* püspök, 1930, IX. 28, az évmegeyitón.

Textus : Luk. 8 :16—18.

Ünneplő Gyülekezet! Kedves Atyámfai, Ifju Testvéreim! Isten kegyelméből elmúltak a pihenés napjai s ez áldott intézetre ujra felvirradt az őszi fényben a lelki tavasz hajnala. Megnyiltak a kapuk s Krisztus serege felsorakozott az új esztendő küzdelmére. Mielőtt elindulnánk az új év munkáiba, Isten szava szól hozzánk, mint egy hadvezér parancsa, amikor harcba indítja hadseregét az ellenség ellen. Az Ige, ami szól hozzátok, Krisztus hadseregének vitézei, arra figyelmeztet, azt tárja fel, hogy nincs olyan titok, ami ki ne tudódnék, ami világosságra ne jöjjön, ha beléptek abba az életbe, amire indultok, esküdtök, aminek terhét magatokra vontátok, igáját felvettétek. Maga az élet van Istentől arra rendelve, hogy a nagy titkot világosságra hozza, elrejtett tanácsát láthatóvá, megérthetővé tegye, s így ne legyen mentsége ennek a világnak Isten előtt, hogy nem tudta akaratát, parancsát, amivel Isten e világot a maga számára akarja megnyerni. Ti Isten titkainak sáfárai vagytok és lesztek s titkát hordozzátok, nem azért, hogy elrejtsetek, hanem, hogy életbizonyoságtétel által világosságra jöjjenek a titkok, hogy az emberi világon meglátszodjék mit akar Isten, mi az Ő célja velünk. Ettől eltekintve minden ifjura nézve, ki Isten szolgálatára szánta el magát, akár csak most lépte át a szent küszöböt, akár már megkezdte a készületet, még félelmesebb értelme van az Isten Igéjének, amivel mindenkinek számot kell vetnie. Tudjátok-e hogy mi ez a titok, ami sötétben nem maradhat? Az, hogy vajjon el vagy-e választva a szolgálatra, Isten küldött, hívott, nem te akartad-e? Emberi szándék-e, ami téged idehozott, amit te itt és az életben meg akarsz valósítani? A te titkod

* Gyorsirói feljegyzés után.

s világosságra fog jönni már itt a műhely falai között, ahol nyilvesszőket faragnak Isten számára: hivatalos és küldött szolgáló vagy-e te? Isten dicsőségére, vagy magad küzdöd erőszakolod magad, te akarsz valamit, te a magad életét akarod? Milyen félelmetes Istennek az a gondolata, hogy egész életed nem egyéb, mint ennek a titoknak napfényre jövedele! Rettenetes volna, ha napról napra kivilágosodnék szörnyű tények sorozatában az a titok, amit elrejtteni véltél, hogy te nem az Úr küldötte vagy, hogy te nem vagy Krisztus jó vitéze, hogy nincs megbízatásod. De milyen örvendetes kivilágosodása lesz, az Isten titkának, ha mestereid szemében és életed tényeiben mind világosabbá válik, hogy ezt a férfiut Isten küldötte, hogy, ez által az ifjuság által miután törekeny és bűnös életét megtisztította, örök Igéjét akarja szólani a világnak, hogy el ne vesszen. Isten megtartja azt, aki hallgat az Igére. Isten gyertyát akar gyújtani, nem azt akarja, hogy a világosságot elrejtse, hanem hogy gyertyatartóba téve fényljek, és lássák a világosságot mások is. Istennek az a célja veled, hogy gyertya légy, mi a láng égése közben elfogy, önmagát emésztí, s minél inkább emésztetik fel, annál dicsőségesebben sugározza Isten dicsőségét a Krisztus arcán. — Testvéreim, a mai világban, az anyaszentegyház életében szolgálatot vállalni csak egy feltétellel lehet és szabad, azzal a boldog felajánlással, hogy én akarok Neki önmagammat emésztő étellel szolgálni, hogy általam népem s egyházam életében Isten kegyelme nyilatkozzék meg. Én csak átadója akarok lenni Isten Igéjének, csak azt szólok, amit Ő szól Igéjében, nem akarok tudni másról. csak a megfeszített Krisztusról, a kegyelmi időt akarom hirdetni. ami egyszerű és rövid, mert hallom Isten ítélő szavát, amely halált hirdet, de látom kegyelmét a bűnös felett és úgy szeretem ezt az én magyar református népemet, hogy könnyű és gyönyörű érte feláldozni magamat. Ő nem akarja a bűnös halálát, hanem azt, hogy megtérjen és éljen. Tudom, hogy az én népem ítéletet hívott ki maga ellen, látom romlását és szegényét, de látom azt is, hogy nemcsak isteni megbízatása van s Isten a maga dicsőségét akarja kijelenteni benne. Mit nekem az én egyéni érdekem, emberi boldogságom, emberi gondolataim, amikor a felséges Isten van itt, kinek titkai világosságra jönnek és Ő keres, hogy elégjek, de kisugározzam Isten fényét és melegét Krisz-

tus által ennek a népnek. Ez az a titok, aminek bennetek és általatok a világosságra kell jönnie, melynek ha szent tartalma nincsen szivetekben, ítélet jön világosságra. „*Meglássátok azért mimódon hallgatjátok!*” a titkot. A régi mód és elnevezés szerint „hallgatók” vagytok. Isten értelmében nem azt jelenti ez számotokra, hogy hallgatni és nem felelni, hallgatni és elhallgatni, elbocsájtani, hanem hallgatni Isten szavára! Keresztyén értelemben hallgátónak lenni annyi, mint nem sietni, fecsegni, hanem gondolkozni, átadással hallgatni azt, amit mond Isten, azt hogy mire rendelt engem és aztán engedelmeskedni! Nincs más feladat, csak hallgatni, hallgatni Isten szavára és engedelmeskedni Istennek. Isten sohasem hazudik, aki hallgat Istenre, annak megadja, amit ígért s nem kell aggódalmaskodni afelett, hogy mit kell mondania. Cselekedd azt, ami munkád, ami betölti életed. Isten annak, aki Őt alázatosan hallgatja, megmutatja az utat, megtölti a lelkét Krisztus életével és szövétnékké teszi a gyülekezet aranygyertyatartójában.

Azt mondja az Irás akinek van, annak adatik és akinek nincs, még a mijét gondolja is, hogy van, elvétetik tőle. Visszagondolok saját ifjúságomra, amikor én léptem át először ez intézet kapuit s alázatosan vallást teszek arról, hogy a fiatal embereknek sok mindenről meg kell győződniek, amiről azt gondolják, hogy van, de nincs nekik, Például, hogy ő egy nagyon tehetséges ember, nagyon szépen fog érvényesülni, majd nagy szónok lesz, kit áhitattal fognak hallgatni, beképzelt magának kisebb-nagyobb kiválóságokat, amikre később szégyennel, vagy szomorú mosollyal gondol vissza. Az ifjúság gondoljon arra, amire kell gondolnia: tudok-e engedelmeskedni annak, amit Isten kíván tőlem, amire adattam, amire szükség van a készségre és odaadásra, hogy szót fogadjak Krisztusnak. Csak az odaadás az enyém, de tudnom kell, hogy az is Isten kegyelméből van bennem. Akiben van ilyen engedelmesség, annak adatik világosság, út. Isten igazsága, krisztusi élet; aki pedig csak gondolja, hogy van valamije, attól elvétetik az is, amit gondol. Meglássátok, hogy hallgatjátok, hogy lesz meg. A lélek odadása, az engedelmesség a legfontosabb. Ezt kell megtanulnotok az isteni tudományba és művészetbe való bevezetés műhelyében: a teológián.

Ti magatok is titkok vagytok e világban, s bennetek is Isten akarata van elrejtve. Fénylő gyertyáku! akar állítani a

gyülekezetbe, hogy adassék nektek kegyelem-kegyelemre, ebben a nemzedékben dicsőítessék neve, hogy szóljon hozzánk is a nagy Számvevő, a Biró és Király: „Kevesen voltak hű. többre bízlak ezután, menj be a te Uradnak örömére“

Ámen.

A Kijelentés és a tudományos megismerés

Évmegnyitó beszéd, amelyet elmondott az erdélyi református egyházkerület kolozsvári theologiai Fakultásának 1930 szeptember hó 28-án tartott évmegnyitó ünnepélyén *Dr. Tavaszy Sándor* e. igazgató.

Valahányszor egy-egy, az intézetünk kötelékébe lépő ifjú csapat előtt olvasom a fogadalmi formát, amely e csapat tagjait személyszerint arra kötelezi el, hogy lelkiismeretes tanulmányozással, az Isten Igéjével és az imádsággal való naponkénti táplálkozással készül az Uristen szolgálatára, mindannyiszor megdobban a szívem az aggodalomtól és a félelemtől: vajjon ez ébredező lelkű ifjú sereg, csak sejtelemszerűleg is, tudatában van-e annak, hogy milyen súlyos és emberileg alig elviselhető feladat betöltésére vállalkozik? Amint hivatásom szolgálatában, mind gyorsabban szállanak el fejem felett az évek s amint a megoldódó kérdések és a megvilágosodó titkok nyomában mind súlyosabb problémák és az emberi gondolkozást túlhaladó titkok támadnak, mind világosabban látom s kényszerítve érzem magamat, hogy évről-évre rámutassak, hogy annak, aki fel meri venni a „theologus” nevet, ijesztő komolysággal kell rádöbbenni arra, hogy ez a név megbélyegzetté is tesz, de ami ennél még nagyobb dolog: ellenmondások keresztútjába és sodró erejű viharok útjába vet. Semmit sem változtat eme állapoton az a tény, hogy az a szellemi szituáció, amelyben a mi ifjúságunk él, még alig alkalmas arra, hogy megéreztesse a theologizáló tevékenység eme megpróbáló természetét. Azt azonban még mi sem tagadhatjuk le, hogy a Kijelentésen alapuló theológia és a tudományos megismerésen nyugvó modern világkép még mindig, vagy talán mindig is, kinosan feszül az ellenmondások és az áthidalhatatlan különbségek pólusai között. Lehetnek talán áldott pillanatok, amikor közömbösnek tartjuk ezeket az ellenmondásokat és különbségeket, de tartósan közömbösíteni nem tudjuk. Amíg a Föld termőtalajából nyert kenyérből táplál-

kozom, amíg a lélegzés által ennek a Földnek atmoszférájához vagyok kötve, amíg testben járok s amíg az októrvény által meghatározott értelemmel végzem a megismerés munkáját: *nem lehet közömbössé számomra az a tudományos világkép, amelybe ha akarom, ha nem, szakaátlanul beleütközöm, de viszont ennek relatív igazságaiért soha lemondani nem tudok az abszolút isteni Kijelentés előtt való engedelmes hódolatról.* Elfogadást követel az is, engedelmességre kényszerít ez is. Bár egy pillanatra sem kételkedem abban, hogy melyiket kell feláldoznom a másikért, de azt is tudom, hogy a Kijelentésért feláldozott tudományos világkép mégis útamban áll s tovább szövi számomra az ellenmondások hálóját, hogy egy újabb alkalommal hurkot vessen az útamba. Tycho de Brahe, a híres csillagász egy éjszakai útja alkalmával a csillagos eget vizsgálva, akarta a helyes utat megtalálni, mire a kocsis rá szolt: „Jó Uram! Lehet, hogy az égen jól kiismered magadat, de itt a földön bolond vagy!” Vállaljuk Pállal, hogy bolondoknak tekintsenek és tartsanak minket s mégis kénytelenek vagyunk testben élni és test szerint is vitézkedni. Ebben áll a „theologus” név terhes és alig elviselhető kötelezettsége! Valóban! Könnyű volt a scholasztika és a protestáns orthodoxia helyzete, miután teológiájuk mögött egy örökérvényűnek hitt supranaturális világkép állott, de terhes ma nekünk, akik mögött egy minden supranaturalizmust tagadó immánens világkép áll. Ezt az immánentizmust tagadhatjuk, kismimizhetjük, vagy argumentálhatunk és dialektizálhatunk ellene bármennyit, de ez a modern világkép és az ennek alapul szolgáló tudományos megismerés tovább is ott van, fenn áll, szembeszáll és nyújtogatja felénk csufolkodó nyelvét. Vagy nézzük tovább ezt a speciális theologus-szituációt! Addig, amíg megelégedtünk azzal, hogy Iste.t végső világelvnek vettük, vagy abszolút oknak nyilvánítottuk, amíg tehát általánosságban éltünk és mozogtunk, addig nem volt kifogása ellenünk a modern embernek, addig számba nem vettek, de békességesen megtűrtek voltunk a tudományosság nagy koncertjében, de amint belekiáltottuk a világba, hogy Isten nem elv, nem abszolútum, nem csupán végső feltétel, hanem szabad, személyes, szuverén szent akarat, aki más mint ez a világ, egészen más, minőségileg más, mint az emberi szellemiség, aki ítéletével e világ s minden e világba tartozó valóság

fölött álló Uristen, azonnal felfigyelt ez a világ s ahol birta. ott állotta a harcot az Isten népe ellen, vagy másfelől tömegesen felfigyelt s várakozólag nézett szembe mivelünk, hogy kimondjuk azt az utolsó szót, amely szabadulást és új életet hoz. Addig, amíg eltűrtük, hogy Krisztusból ez a világ egy lenyűgöző erejű történeti Jézust csinált, aki személyiségének szuggesztív erejével vagy derült lelkének kedvességével magához hívogat, addig csendesen meghallgattak, de amint ki mertük mondani, hogy a Jézus Krisztus egyszeri és páratlan történeti esemény, akinek csodás isten-emberi személyében Isten saját szava és beszéde szólott ehhez a világhoz, értetlenül és idegenül néznek a szemünkbe és a maradiságunkat és az orthodoxyánkat bámulják.

Vessük fel ez ünnepélyes alkalommal azt a theologia történetében periodikusan visszatérő kérdést: Meg lehet-e szüntetni az isteni Kijelentésen alapuló hit és a tudományos megismerésen alapuló modern világnézet között fennálló ellenmondást? Lehetséges-e harmoniát teremteni az immanens tényekre épülő tudományos világnézet és a transcendens isteni Kijelentés aktusára vonatkozó theologiai világnézet között?

Ezekre a kérdésekre, amint itt felvettettek, azonnal megadhatjuk a választ. A Kijelentést és a tudományos világnézetet, a hitet és a tudást soha kibékíteni nem lehet, mert Istent és a világot, Istent és az emberi értelmet soha egy sorba állítani nem lehet és ezt nem lehet azért, mert Isten haragját és ítéletét e bűnös világ és az elesett ember felett semmiféle emberi erőfeszítéssel megszüntetni nem lehet. Ennek a három „nem lehet“-nek ez a merev és ellenmondást nem tűrő állítása nem valami orthodoxia, nem is valami konzervatív állásfoglalás de nem is egy duálisztikus világnézet, vagy nem tudom mi másnak a következménye, hanem a beképzésektől ment, egyszerű és tiszta gondolkozás eredménye.

De most már felvetheti valaki, mi lesz azokkal a konfliktusokkal, amelyeket előadásunk kezdetén felállítottunk? Mi lesz akkor, ha egy ugyanazon személynek kell hordoznia a transcendens isteni tettek valóságára épülő hitet és a transcendens tetteket nem ismerő, immanens tényekre épülő tudományos megismeréssel elért világnézetet? Mi lesz, ha a tudásom ellentmond a hitemnek és a hitem megtámadja a tudásom érvényét? Mi lesz akkor, ha természettudományos szel-

lemű ismeretekén nyugvó tapasztalásom dacol az élő Isten megszólításából támadt hitemmel, vagy ha Isten ajándékából nyert hitem tudásom igazsága ellen viharzik? Ezekre a kérdésekre először is azzal felelek, hogy kétségtelenül minél magasabbra emelkedem a szellemiség világába, mint a felhők magasságába nyuló hegyek tetején, annál nagyobb viharokkal kell felvennem a harcot. Az ember azért ember, mert soha sem tud az ellenmondások viharától szabadulni. Hiszen egész emberi lényem egy nagy ellenmondás. Testem szakadatlanul harcol szellemiségem ellen és szellemiségem tiltakozik testi-ségem ellen. Naponként Igével élek, de nem elég az Ige, testem szakadatlanul kenyeret követel. És naponként kenyérrel élek, de lelkem szakadatlanul az Ige után éhezik. A földön járok és folytonosan felfelé vágyódom s amint a magasságokat járom, újból visszavánkozom a földre. Életemnek ez a ritmusa, ha azokat mélyen átélem, nem valami kedves játék, ellenmondások között való állandó hánykódás. Az ellenmondásmentes élet nem is élet, hanem boldog vegetálás. Az élet minőségi foka annál magasabban áll, minél kiélezetebbé válnak emberi mivoltunkból származó ellenmondásaink. Aki ezekkel a tényekkel nem bír számolni, az helytelen úton jár, aki ezekkel a tényekkel számol, az ugyan még nem járja a helyes utat, de az önmagával való leszámolás első lépését megtette. De tovább menve, felvetett kérdéseinkre adandó feleleteink során, állapítsuk meg, hogy *a tudás csak ott öli meg a hitet, vagy a hit csak ott nyeli el a tudást, ahol ezt a két vatóságot egymás helyett akarjuk használni*. Ha a tudással a hitet akarjuk kiegészíteni, ezzel megöltük a hitet s ha tudást a hitben akarjuk továbbvinni, csődbe vittük a tudást. A hit és tudás közötti konfliktus csak akkor válik egyikre vagy másikra katasztrófálissá, ha minden áron ki akarjuk a kettőt békiteni, mert minden ilyen békitési kísérlet azzal jár, hogy legalább is a theoria síkjában, egy nevezőre hozunk olyan tényezőket, amelyeknek természetük épen a különnevezőjűségükben van és egyminőségüekké teszünk olyan valóságokat, amelyeknek valóságuk abban van, hogy épen minőségi tekintetben egy másik valósággal összemérhetetlen. Más minőségű valóság a tudás és más a hit, e kettőt összeadni vagy egyiket a másikból kivonni, nem lehet. A tudást azzal becsljük meg, ha meghagyjuk tudásnak s ha nem vonjuk el

rendeltetésétől, aminthogy a hitet azzal becsüljük meg, ha meghagyjuk hitnek s nem akarjuk valami magasabbrendű tudássá tenni. Ha a tudás a hit helyére lép, elveszti exaktségát, ha pedig a hit lép a tudás helyére, még ha magasabbrendű tudásnak is nevezzük az ilyen hitet, babonává válik. Ugy a hitnek, mint a tudásnak, csak a saját dialektikai útja irányában kell haladnia s mihelyt egyik átlép a másik sajátos irányú útjába, azonnal elvész, de egyszersmind megrontja azt, amelynek irányába tért. *A hit elvész, ha tudás akar ienni s megrontja a tudást is, a tudás elvész, ha hit akar lenni s megrontja a hitet is.*

És végül kérdésünk emez oldalával kapcsolatosan, hadd állapítsuk meg azt is, hogy a hit és tudás, a Kijelentésen alapuló theologiai és az immánens tényeken alapuló tudományos megismerések, valamint az ezeknek megfelelő világképek között, lehetnek és vannak, kell lenniök konfliktusoknak, aminthogy az ugyanazon tárgyra vonatkozó, különböző szempontú és módszerű tudományos megismerések között is elkerülhetetlenek. Egészen felesleges és meddő igyekezet tehát az, amely a konfliktusok elhárításán fáradozik. A konfliktusoknak termékenyítő és tisztító hatása és visszahatása van úgy a támadó, mint a szenvedő félre nézve. A hit és a tudás, valamint az ezeknek megfelelő theologiai és általános tudományos megismerés között kölcsönösen támadt konfliktusok, kölcsönösen kiható erővel bírnak egymásra. A tudományos értelmi megismerés által a hittel szemben ébresztett kritika és kétség növeli a hit önállóságának és függetlenségének tudatát, élénkebbé teszi a Kijelentéshez való vonatkozását. Minden értelmi megismerés, amely a hit érvényét vonja kétségbe, a hitet arra kényszeríti, hogy mind mélyebbre ásson s függetlenül magától minden külső tényezőtől, egyedül önmaga lényegiségében verjen gyökeret. *Épen a hitellenes értelmi kritika az, amely minden kétséget kizárólag meggyőz arról, hogy a hit csak a hit által ismerhető meg, aminthogy az annak alapul szolgáló Kijelentés pedig csak a Kijelentés által.* A hit és a tudományos értelmi megismerés mindennemű harca meg kell győzzön arról, hogy amiképen az értelmi megismerés, vagy a tudás, nem képes a hit igazságát igazolni, a hit érvényét biztosítani, épen oly kevéssé képes a hitet diszkreditálni.

De viszont a hit is kihat, különösképpen az élénk kon-

fliktusokban, az értelmi tudásra, mert az élő hit az, amely különösen hatékonyan képes minden értelmi megismerést és tudást kérdésessé tenni. Az élő hit a legforradalmibb kritika minden emberivel szemben. A hit eme sajátos kritikája pedig abban nyilvánul meg, hogy kérlelhetetlenül leleplezi a tudományos megismerés rejtett feltételeit, céljait, érdekeit, ambícióit és illúzióit. A hitnek eme rendkívüli radikális kritikái ereje pedig a benne és a rajta keresztül nyilatkozó isteni ítéletből táplálkozik. A Kijelentésben élő Isten a Kijelentésre ráfelelő hitben kérdésessé tesz minden emberi megismerést s nem engedi azt megrökönyödni, nem engedi meg helytállani, vesztegelni, hanem szakadatlan megújulásra kényszeríti. A Kijelentés ítélete alatt álló tudományos megismerés nem is lehet ennél fogva soha készenlévő, befejezett, főképpen pedig nem lehet az abszolútvényűség igényével fellépő megismerés. Ha ilyenné lesz, elveszítette a tudományosság jogcímét. A Kijelentés ítélete alatt álló tudományos megismerés az igazi progresszív ismerés, amellyel szemben avas dogmatizmust jelent minden modernnek és progresszívnek nevezett, de valójában a régen megavult materializmust hirdető, ú. n. természettudományos megismerés.

Ime a Kijelentés a maga supranaturális és transcendens valóságával és igazságával nemhogy utjába állana az immánens tényeken nyugvó tudományos megismerésnek, hanem felszabadító erejével, ítéletes sürgetésével és megállást nem tűrő parancsszavával arra kényszeríti, hogy mind mélyebbre ásson s az újból és újból felfedett rétegeken túlmenve, keresse az *ős-alap* és az *ős-eredet* már minden értelmet meghaladó igazságát és valóságát. A Kijelentés és a ráfelelő hit, valamint a tudományos megismerés és az abból következő tudás közötti különbséget nem csak nem lehet, de nem is szabad kibékíteni, harmoniába hozni, mert minden ilyen törekvés nem csak hogy kuruzslásszámba megy, de egyenesen káros, elsősorban a tudományos megismerésre és a tudásra nézve, mert elveszítvén a Kijelentést, elveszíti utolsó ítélő-feltételét.

Ifjú barátaim kérlek Titeket, ne meneküljeteK a hit és tudás konfliktusaiból származó ellenmondások elől, hanem álljatok bele eme ellenmondások viharába. ŐrizkedjeteK minden olyan hamis tudománytól, amely a hit és a tudás között

békességet, *csak* békességet, *mindenárónvaló* békességet sürget.

Menzküljétek minden olyan helyről, ahol szemfényvesztést üznek a Kijelentés és tudományos megismerés kibékítésével. Válgják számotokra gyanussá és kételkedjétek minden olyan theológiai, vagy minden olyan szaktudomány igazságában, amely azzal dicsekszik, hogy kibüszöbölte az ellentéteket és feloldotta az ellenmondásokat. Csak a gyávák, csak a hazudozók, csak az önmaguk imádatában élő önzők azok, akik mindig és szakadatlanul egyeztetnek. Ezek azok, akiket nem lehet eléggé elítélni, mert Isten világának sokszínű, áldott gazdagságát akarják a minőségi különbségek és sajátosságok kibékítésével eltörölni, tehát Isten gazdag világát saját szürke látásuknak megfelelően, egyszínűvé akarják tenni.

Ime, megnyíltak a kapuk a minden emberit, a minden tudományos megismerést szakadatlanul kérdésessé tevő élő hit számára, de megnyíltak a kapuk a tudományos megismerés számára is, hogy Isten világának csodálatos tervét az értelmi megismerés segítségével is meglássátok. Oh! bár nyilvánának meg a szellemi világ kapui is előttetek s bár léphetnétek be naponként abba a világba, ahol az isteni igazságok hófehér csucsai ragyognak! De mi ezenfelül főképpen azért könyörgünk, hogy ragadja meg Ti hiteteket a Szentlélek-Uristen s a Krisztussal való közösségben világosítsa meg a ti szeméteket az Istenország nagy prespektívái előtt, hogy meghalljátok az Isten nyája szétszórt bárányaira mutató Főpásztor szavát: *Elmenvén tegyetek tanítványokká minden népeket! . . .* Egy napon se felejtkeztek meg arról, hogy *minden igazság, amelyet akár a hit, akár a tudás segítségével nyertünk, csak akkor becses, ha abból a missziói küldetés kényszerítő parancsszava csendül ki!* Fogadjátok Testvéreim ezeket a gondolatokat szeretettel és vegyétek szívetekre, kössétek be emléketekbe! Legyetek üdvözölve ifjú barátaim, akik most léptétek át a theológiai Fakultás küszöbét! Legyetek üdvözölve Ti régiek, akik már tapostátok ezeket a köveket. Legyetek üdvözölve valamennyien az Atya, Fiu, Szentlélek, teljes Szentháromság nevében! És hadd, forduljak azokhoz, akik ennek az intézetnek gondját szívükön hordozzák! Mély tisztelettel üdvözölöm ennek az új tanévnek első napján a Főtiszteletű Püspök Urat, intézetünk főfelügyelőjét s kérem, vegye fel gondoljai közé a mi gondoljainkat is, lássa meg néma ajkakkal hordozott

bajainkat és nehézségeinket, nehogy ez az intézet elveszítse azokat a feltételeket, amelyek alatt hivatását betöltheti! Szeretettel üdvözlöm a Méltóságos Elöljáróságot, intézetünk közvetlen hatóságát s kérem annak tagjait, hogy meg nem szünő szeretettel őrizzék az intézet anyagi feltételeit, de őrizzék azt a szellemet is, amelyet Isten az atyáknak adott a fiak számára, hogy tovább adhassák az unokák hosszú sorának! Szívem egész melegével köszöntöm a Nagytiszteletű Tanári Kart, amelynek nevében itt állok s kérem, hogy együttes munkával és imádsággal álljuk az őrhelyet, hogy ebben az intézetben adott drága kincseket megnövelve adhassuk tovább azoknak, akik majd a mi nyomainkba lépnek. Üdvözlöm a mi Fakultásunk barátait, azokat, akiknek kedves orcája látása, megjelenése a mi számunkra mindig öröm, biztatás és új munkára való hívás. És ezek után az Atya, Fiu, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy igaz Isten nevében és az Ő dicsőségére az 1930—31-ik tanévet megnyitóm!

Évzáró beszéd

amelyet elmondott az erdélyi református egyházkerület kolozsvári theologiai Fakultásának évzáró ünnepélyén 1931 június hó 21-én:

Dr. Tavaszy Sándor e. igazgató.

1. Amikor theologiai Fakultásunk 1930—31-ik tanévének, emez utolsó napján visszaneztek a már eltelt esztendő idejére, az első benyomás, amely egész valóm felett előmlik, a háládatosság boldog öröm-érzete. Úgy érzem és úgy látom, hogy Isten hatalmas karjának védelme alatt ismét egy viharral, vésszel teli tenger kellősközepén ment át intézetünk hajója, Úgy, amint benne vagyunk a napi munka óráról-órára megszabott feladataiban. észre sem vesszük, hogy egy földalatti természetű, vulkánikus erejű háború veszedelmei, támadásai és kísértései fenyegetnek szüntelenül. A fegyveres háború után ma a szociális és gazdasági háború foly körülöttünk, amely a világ minden pontján fel-feltör és nincs közöttünk senki, akit kisebb, vagy nagyobb mértékben meg ne sebzett volna. És ami még veszedelmesebbé és fenyegetőbbé teszi ezt a háborus világot, az az, hogy a fegyveres háború következményeképen most fakadnak fel az egész világ-társadalom tés-tén azok a rettenetes véres-gennyes sebek, amelyek minden életnyilvánulást halálos fertőzéssel fenyegetnek. A gyűlölet, a vad bosszú, az igazságtalanság, a mindent eltipró kapzsiság, a raffinált hamisság, a sötét gonoszság, a hazugság, az elvakult nemzeti gőg, a politikai és gazdasági gyilkosság, a paráznaság ezer meg ezer elfajzása és ki tudná elsorolni, hogy mi mindenféle bűn, mint valamilegyőzhetetlennek látszó démon-sereg tobzódik körülöttük, hogy elveszitsen és lábai alá tiporjon. Ime! ezek között a körülmények között, tekinthetünk-e vissza a már elmúlt esztendőre másképen, mint kimonhatatlan háládatossággal az Úristen iránt, hogy ennyi veszedelem között is megőrzött, adott nyugalmat és békeséget, adott

alkalmat és drága kegyelmi időt az ő Igéjének igazságával való foglalkozásra.

2. Ebben az ünnepélyes és az Isten színe előtt végbemenő órában, amikor a számotadás következtében Isten ítélete alatt kell megvizsgálunk az elmúlt 1930—31-ik esztendőt, vegyük számba mindenekelőtt azt a helyzetet, amelyben *ma* vagyunk és vessük fel azt a kérdést, hogyan készülünk ebben az esztendőben jövőre hivatásunkra, *a jelenvaló világra és a jelenvaló időkre való tekintettel?*

Theologus-ijuságunk a mai világhelyzet által meghatározott magatartásával nem foglalkozhatunk anélkül, hogy ne vessünk egy pillantást a világ ifjúságánk és közelebbről az egész magyar ifjúságnak a magatartására.

Ma a válságok korát éljük. Válságba jutott ma minden kollektivitás. Így válságossá vált a mai ifjúság helyzete is. A válság pedig azt jelenti, hogy az életerők kibontakozásának útjai és módjai határozatlanokká és bizonytalanokká váltak, ennél fogva az élet kifejlésének iránypontjai a homályba vesztek. A válság következtében tehát úgy tűnik fel előttünk, mintha ifjúságunkban az életerők vesztegelnének. A vesztegelés pedig magában rejtje az élet csődjének, az erők pusztulásának lehetőségét. A világ ifjúságának lelkét ma ez a kétségbeesztő lehetőség tartja remegésben. Ebben az értelemben beszélnek ma általában az ifjúság válságáról. Ennek a kollektív lelki állapotnak a következménye az ifjúság válságos magatartása a múlttal, a jellel és a jövővel szemben. A múlttal szemben negatív kritikus, a jellel szemben bizalmatlan, a jövővel szemben pedig vagy szkeptikus, vagy egyenesen deszperátus. Ennek a válságos lelkiállapotnak súlyos következményei azok a veszedelmes kilengések, amelyek a világ ifjúságának életében úgy világnézeti, mint társadalompolitikai, valamint a testi, különösképpen pedig szexuális vonatkozásban mutatkoznak.

Hála az Istennek, a mi magyar ifjúságunk azonban, mert nem esik bele annyira a Nyugat raffinált civilizátorikus életének útjába, még távol van azoktól a beteges kilengésektől, amelyek Nyugat-Európa és Amerika ifjúságának zömét annyira szárnyszegetté tették és zátonyra juttatták. Nem szabad azonban szemet hunynunk a tények előtt, hogy vajjon nem-e csak idő kérdése, hogy meglepjék a mi ifjúságunk lényét is

ugyanazok a kórságos tünetek, amelyeket a világ ifjúságának életében olyan világosan észlelhetünk? Egy azonban bizonyos, hogy a mi magyar ifjúságunk, ha sok ponton osztja is a nagyvilág ifjúságának válságát, de viszont még ki nem élt lelkeségénél és természeti fajtságánál fogva, a jövővel szemben felelősséget és kötelezettséget érez, tehát erkölcsi lelki aktivitása még igéretes virulenciában van. Ha tehát kételkedve kérdezzük, vajjon nem-e csak idő kérdése, hogy meglepjék a mi ifjúságunk lelkét is ugyanazok a kóros tünetek, amelyek a civilizáltabb országok ifjúságának életében felmerültek, ugyanakkor felvethetjük azt a kérdést is, vajjon meghallottuk-e és megértettük-e a válságba jutott ifjúságnak a jobb és nemesebb élet után siró nosztalgiját? De kérdezhetjük ezt nemcsak magunkhoz intézve, mi, akik az ifjúság nevelésének és irányításának szolgálatában állunk, hanem kérdezhetjük, az ifjúság legjobbainak nevében, magához az ifjúsághoz intézve is, vajjon meghallotta-e és megértette-e az ifjúság zöme is annak a jobb, nemesebb és igazabb életnek a szükségét, amelynek fájdalmas hiányát olyan éles kritikával nélkülözi a multban?... A mai magyar ifjúságnak az a legsebezhetőbb pontja, hogy valahányszor jelenvaló és jövőbeli életlehetőségeiről van szó, sorsa irányításának tényezőit, tehát a felelősséget is elsősorban önmagán kívül keresi, mintha nem ő maga lenne az emberi-történelmi és társadalmi tényezők között a legelső és legdöntőbb tényezője életének és mintha nem ő maga lenne legelső sorban felelős önmagáért és jövőjéért. A mai magyar ifjúság magában hordozza az élemedett és idősebb magyar nemzedékek ama ítélet alatt álló jellemvonását, hogy valósággal verseng a felelősség áthárításában. Szálló-igévé szeretném tenni azt a kérdést: *Mondd meg nekem, mit tartasz a felelőségről és én megmondom, hogy a régi, vagy az új nemzedékhez tartozol-e?* Mert zúghat körülöttünk akármilyen katasztrófális vihar és függhetünk akármennyire a közösségi-társadalmi élet dinamikájától, épen a legválságosabb időkben kell a jövőbeli szolgálatában álló nemzedéknek a legnagyobb felelősséggel helytállania!

És osztja a mai, magyar ifjúság a régi és régebbi nemzedékek jellemvonását abban a tekintetben is, hogy amint azok kormányzati politikát üztek, úgy a mai magyar ifjúság, miután azt ma már nem teheti, ehelyett társadalmi és világnézeti

politikát űz és amint azok a nemzedékek erejük legjavát pazarolták el improduktív tevékenységekre, úgy a mai ifjuság is mindig kész és hajlamos társadalompolitikai harcok szolgálatában élni ki erejének, ha nem is legjava részét, de erejének egy részét.

De viszont elismeréssel kell megállapítanunk, hogy a mi mai magyar ifjuságunk a jelenvaló világnak, különösen pedig a szociális és gazdasági életnek kérdéseit igyekszik nemcsak érintve, hanem in concreto megismerni és megérteni, igyekszik saját önelhatározásából és kezdeményezéséből, mint tudományos problémát megragadni, beállítani és megoldani. Ez a tény kezessége annak, hogy hova-tovább mindinkább ráébred arra, hogy semmiféle kérdést nem lehet önmagában csak érinteni, hanem minden kérdés igazán eleven kérdéssé csak a kérdések nagy összefüggésében válik, aminthogy az egyes igazság is csak az igazság nagy összefüggésében nyeri meg azt a belső világosságot, amely képes valóban igazsággá tenni.

3. Ami már most a mi theologus-ifjuságunkat illeti, meg kell állapítanunk, hogy nagy többségében csak ugyanazokat a jellemvonásokat tükrözi, amelyeket általában az egész főiskolás ifjuság életében észlelünk.

Ebben az elmúlt tanévben theologus-ifjuságunk különösen nagy érdeklődéssel fordult korunk szociális és gazdasági kérdései felé, és nagyon sokan nagy komolysággal estek neki e kérdések tanulmányozásának. Előadásokat hallgattak, tartottak ezek felett a kérdések felett, vitatkoztak és küzdöttek, hogy látókörüket szélesbítsék, ismereteiket bővítsék. Nagyon sokan a szociológiában olyan haladást tettek, hogy tisztességére válnék nagyon sok u. n. szociológusnak. A theologusnak azonban a szociológiában is meg kell látnia a theologiai problémát a szociológián túl és a szociológia felett a theologianál kell maradnia. Nem azért, hogy mindenáron csak theologus legyen a theologiai hallgató, hanem azért, mert a theologia életbevágóvá, döntőerejűvé, lelkiismereti kérdéssé tudja tenni a helyes szociális ítéleteket és igazságokat. A pusztá szociológia több-kevesebb előítélettel, pártos állásfoglalással kutató, vizsgáló, megállapításokat végez és azután vagy ezeknél marad, vagy pedig érdekigazságait az agitáció és terror fegyvereivel ráerőszakolja a maga érdekcsoportjára és megtévesztett tömegeire. A theologia vezérlete alatt álló keresztyén

szociológia, mert Isten színe előtt és Isten Igéjének mértéke alatt vizsgálja, értelmezi és ítéli meg a jelenkor szociális kérdéseit, mint kétélű éles kard hat és így kérdéseit és feleleteit a múlt érdekeket szolgáló pártoskodás, valamint a puszta theoria síkjából a valóságos existenciális élet síkjába emeli fel. Amikor tehát örömmel állapítom meg, hogy theologus-ifjuságunk, a saját komoly érdeklődéséből és kezdeményezéséből igazi odaadással foglalkozott a jelenkori szociális és közgazdasági élet nagy kérdéseivel, nem hallgathatom el, azt a megállapítást, hogy általánosságban nem láttam ebben az érdeklődésben és foglalkozásban érvényesülni azt a *minőségi pluszt*, amelyet épen mint theologusoktól elvárhattam volna. Kérem, hogy ebben a megítélésben ne értsen félre senki. Nem azt kívánom én theologusainktól, hogy valami feketeruhás nagyképűséggel és kenetteljes frázisokkal körítsék szociológiai tanulmányaikat és mondanivalóikat, hanem azt, hogy ítéleteikben és egész magatartásukban érvényesüljön a keresztény theologiai gravitas és a keresztyén theologiai kritika tömörsége. A theologusnak nem szabad indokolatlan öntudattal és pogány göggel állani szembe egyetlen tudománnyal sem, de tüntetnie kell ismeretei biztosságával és szoliditásával, de demonstrálnia kell a szociológiával való foglalkozásban is az Istenországának fensége és dicsősége mellett.

4. Örömmel állapíthatom meg, hogy theologus-ifjuságunk előírt tanulmányait egész éven át, tökéletesebb mértékig pedig az I. félév folyamán, hűségesen végezte. Kollokviumi és vizsgai kötelezettségének pontosan eleget tett, egy nagyon kis százaléktól eltekintve. A tudományos és gyakorlati szemináriumokban tevékeny munkássággal vett részt. Csak azt nem akarja és nem tudja a nagy többség még mindig észrevenni, hogy bármilyen nagy óralátogatási megterheltség mellett is, fel kell használnia minden időt arra, hogy sokkal többet tanuljon, mint amennyit az intézeti tanulmányi szabályok előírnak. Ezt a tényt kénytelen vagyok minden tanévzáró beszédemben megállapítani és kénytelen vagyok újból és újból a fülébe kiáltani minden erdélyi református magyar theologusnak. Lehet, hogy eljön az idő, amikor szenvedésekkel, vagy talán életünkkel is bizonyosságot kell tennünk Isten Igéjének igazsága és ereje mellett, de egyelőre az az Isten akarata és akaratának parancsa, hogy hitbeli, de intellektuális

erőinket is addig fokozzuk, hogy valamiképen a nyomukba tudjunk lépni a nagy erdélyi tanítóknak, a Geleji Katona Istvánoknak, Apáczai Cseri Jánosoknak, vagy a Fogarasi Pap Józsefeknek és a többieknek, akik theologiai tudományosságuk biztos fundamentumán olyan tudás-kincset hordoztak, amellyel a mai napig képesek gazdagítani életünket és e kincset úgy tudták tőkésíteni, forgatni és gyarapítani, hogy abból minden áldás és minden tisztesség az Isten dicsőítésére szállott vissza.

Sok panaszt hallottam ez év folyamán, az én ifju barátaimtól, hogy a sok óralátogatás, valamint az órák beosztása úgy elaprózza a napjaikat és a szabad tanulmányozásra még rendelkezésükre álló idejüket, hogy alig tudnak hozzájutni ahhoz, hogy elmélyülten foglalkozhassanak kérdéseikkel és kedvelt tanulmányaikkal. Ahol és amikor csak tettem, úgy én, mint a Nagytiszteletű Tanári Kar, mindent elkövettünk, hogy a különböző érdekek tekintetbevételével segítsünk ezeken a nehézségeken, azonban a jelenlegi tanterv és tananyagbeosztás mellett alig sikerült az ifjuság kívánságait és igényeit kielégítenünk. Kétségtelen, hogy alig négyéves tanulmányi Szabályzatunknak, sok előnyös vonása mellett, sok fogyatékosága van és sürgetőleg áll előttünk az a feladat, amelyet még a következő tanév folyamán meg kell oldanunk, hogy t. i. *Szabályzatunknak különösen a tantervi részét revízió alá kell vennünk.* Azonban az is kétségtelen, hogy a mi magyar kisebbségi helyzetünkben ma azzal a lelkiismereti kötelezéssel áll előttünk Isten akarata, hogy épen a nagy nehézségek mellett és a nagy nehézségekkel küzdve, kell felszínre hoznunk minden bennük elhelyezett erőt, képességet, minden isteni adományt. Kényelmes időbeosztás még senkit sem tett a lelkiekben gazdagabbá és erősebbé, de viszont az erőmegfeszítéssel dolgozó lelkek urrá tudtak lenni az időbeosztás korlátain is. Minden erdélyi magyarnak ma jól a lelkébe kell vésnie és egyenesen létparancsnak kell tekintenie azt Fichte-féle aktív keresztyén filozófiai elvet, hogy az Ennek az elibeálló új és új korlátozásokkal kell önerejét növelnie és képességeit izmosítani.

5. Hála Istennek ifjuságunk közszelleme ebben a tanévben is nemesbült. Nemcsak! de ifjuságunk keresztyén életminősége is jobb volt, mint az elmúlt években. Az ugyan

még nem sokat jelent, keresztyén szempont alatt, hogy amint a múlt tanévben, úgy ebben a tanévben sem fordult elő, tanári karunk fegyelmi széke előtt egyetlenegy fegyelmi eset sem, mégis mint pozitív gyarapodást vagyok kénytelen elkönyvelni ezt a tényt, különösen akkor, ha meggondoljuk, hogy egy 186 tagból álló ifjúsággal állunk szemben, amelynek csaknem felerésze künnlakásban volt elhelyezve és különösen akkor, ha továbbá meggondoljuk azt is, hogy milyen minőségű az a társadalmi környezet, amely ma minket körülvesz!

Amikor azonban ezt örömmel megállapítom, ugyanakkor nem hallgathatom el azt sem, hogy sok ifjuban kezd ismét ágaskodni a régi főiskolai és egyetemi polgár öntudata. Itt-ott fel-feltűnt ismét a gavallérkodó és korzozó theológus, aki különös kedvét leli a társaságbeli forgolódásban. Remélem azonban, hogy ez a társadalmi csodabogár nem fog szárnyra kelni, hanem még mint báb elhal és nyomavész. Én nem kívánom, hogy egyetlen theológus ifju is csak könyvtári, vagy tantermi, még kevésbbé, hogy csak cötusbéli életet éljen, de viszont amelyikre nézve ez az élet elviselhetetlen terhet jelent, arra nézve még elviselhetetlenebb teher lesz az Isten Igéjének napról-napra való szolgálata. Bizom az Isten Lelkének erejében, hogy az ilyeneket is megtartja annak az ügynek szolgálatára, amelyre elhivattak akkor, amikor ennek az intézetnek a küszöbét átlépték.

6. Rámutatam egy pár olyan jelenségre, amelyeket ez ünnepélyes évzáró alkalmával szükségesnek tartottam különösenként tekintetbe venni. Nem hallgathatom azonban el azt sem, hogy az ifjúságunkkal szemben folytonosan növekvő igényeink, intézetünkkel szemben is új és új igényeket támasztanak. Így pl. hovatovább nagyobb gondot kell fordítanunk a személyes pásztorációra. Aminthogy az akadémiai oktatásnak is mindinkább személyessé kell válnia. A nagy óraszámú előadások óráinak egyrészt kollokviumszerű, és szemináriumi komoly és módszeres megbeszélésekre kell fordítanunk. Meg kell találnunk a módját annak, hogyan lehetne ezeket a megbeszéléseket úgy megszervezni, hogy azok mentek legyenek a kapkodástól, biztosítva legyen azokban a tanulmányi haladás és megfelelő módszeres egységben legyenek az előterjesztő akadémiai előadásokkal. Ezen kívül gazdaságosabbá kell tennünk nekünk, professzoroknak az egymás

munkáját, hogy előadásainkban és szemináriumi munkáinkban ne egymásmellett, hanem együtt haladjunk, Kétségtelen, hogy amilyen könnyű ennek a kérdésnek a megoldása a kötött középiskolai oktatásban, épen olyan nehéz a professzori munka szabad bizonyoságtétele következtében a főiskolákon.

Ennél a kérdésnél azonban ismét vissza kell térnem oda, amit minden évben megállapítottam igazgatói tisztem ideje alatt, hogy a főiskolai oktatás korszerű reformja azonban csak megfelelő szemináriumi helyiségekkel oldható meg. Ez az pedig, amivel mi egyáltalán nem rendelkezünk. Nincs egyetlen olyan szemináriumi helyiségünk, ahol a nyugodt és zavartalan személyes jellegű oktatás lehetséges lenne. Ha az egyház nem fordít több gondot a lelkészképzésre és nem hoz áldozatot a lelkészképzése érdekében, intézetünk minden személyes erőfeszítés mellett is, nivójában veszíteni fog. Mindent el fogunk azonban követni, hogy ez a jóslatunk be ne teljesedjék.

7. Tervekkel indultunk neki ennek az új 1930–31-ik tanévnek és tervekkel fejezzük be ezt a már elmúlt tanévet. Terveinket azokhoz a reményeinkhez fűztük és azokhoz a reményeinkhez fűzzük, amelyeket Istennek szent Lelke táplál bennünk. Reménykedünk abban, hogy Isten, mint eddig, úgy ezután is fel fog használni az ő dicsősége szolgálatában. Addig pedig, amíg Istennek célja van mivelünk, addig mienk a győzelem, mert Ő, az Úr minket is győzelemre visz az ő ügyével együtt.

Nem zárhatom azonban be ezt az elmúlt esztendőt addig, amíg hálás köszönetet nem mondok, intézetünk nevében Fakultásunk Méltóságos Elöljáróságának azért a gondoskodó szeretetért, amellyel szíven viselte ennek az intézetnek a fenntartása gondját. Testvéri szívvel és indulattal köszöntöm a Nagytiszteletű Tanári Kart azért a hagyományos hűségért, áldozatos munkavállalásért, amellyel ebben az elmúlt tanévben is minden napon helytállott. Köszöntöm a Tiszteletes Ifjúságot és a szétoszlásnak ebben az órájában kívánom, hogy használja a nyári vakációt is a lelkiekben való gyarapodásra. Járjátok ifju barátaim a napfényes magaslatokat, de járjátok a lelkek útjait is, hogy az őszi verőfényben tavaszi örömmel, napbarnított orcával és új lelki küzdelmekre kész szívvel álljatok. akik még visszatértek, új harcvonalba! És ezzel az Atya, Fiú, Szentlélek, egy örök igaz Isten nevében Fakultásunk 1930–31-ik tanévet bezárom.

I.

Az intézet állapota.

A) Szellemi állapot

a) Hatóságok, tanárok.

1. Az intézet tanulmányi felügyelője *Dr. Makkai Sándor*, az erdélyi református egyházkerület püspöke.

2. Az intézet főgondnoka *Báró Kemény Pál*, akit az 1926. június 19-iki egyházkerületi közgyűlés választott meg. Lakik: Moresti-Malomfalva, posta: Nirastau-Nyárádtő. Ugyanez a közgyűlés választotta gondnokká *Dr. Kovács András*, kolozsvári ügyvédet. Az előljáróság tagjait az 1927. augusztus 13-iki egyházkerületi közgyűlés választotta meg. Az előljáróság lelkészi tagjai: *Vásárhelyi János* kolozsvári lelkész, egyhker. főjegyző, *Vásárhelyi Boldizsár* t. b. esperes, kolozsvári lelkész, *Kovács László* dési lelkész és a dési egyházmegye esperese, *Hegyi András* körtvélyfajai lelkész és *Kósa Mihály* aranyosegerbegyi lelkész. Az előljáróság világi tagjai: *Kovács Dezső* kolozsvári kollégiumi igazgató, *Dr. Vékás Lajos* rt. vezérigazgató, a kolozsvári ref. leánygimnázium főgondnoka és *Dr. Bene Ferenc* dési egyházmegyei főgondnok, dési ügyvéd.

3. Az intézet tisztviselői 1928. július 1-től 1932. június hó 30-ig terjedő ciklusra: *Dr. Tavasz Sándor* igazgató, *Maksay Albert* gazdasági felügyelő, *Dr. Gönczy Lajos* internátus-konviktusi felügyelő, *Dr. Nagy Géza* előljárósági jegyző és *Dr. Tavasz Sándor* könyvtári felügyelő. A választásokat a Mélt. Igazgatótanács 6423—1929. III szám alatt kelt leiratával hagyta jóvá.

4. Az intézet egyházkerületi képviselője *Dr. Kecskeméthy István* nyilv. r. tanár.

5. A tanári karban, a tanév folyamán, változások nem estek.

b) Tanári kar.

Dr. J. A. Cramer, az utrechti egyetem professzora, tiszteletbeli tanár. Megválasztatott az 1921 július 2-iki egyházkerületi közgyűlés által, mint erdélyi református egyházunk barátja s az őskeresztység történelmének kiváló szaktudósa.

Dr. Kecskeméthy István, a keleti nyelvek és ó-szövetségi tudományok nyilv. rendes tanára, egyhker. képviselő, az „Evangéliumi Munkások Erdélyi Szövetségé”-nek és a C. E. szövetségnek elnöke; presbiter, a Gazdák Takarékpénztárának elnöke, a magyarországi Bethánia-Egyletnek t. b. elnöke. Szolgálati éveinek száma 36, intézetünknel működik 1895 szeptember 1. óta.

Dr. Tavaszgy Sándor igazgató, a systematika theologia nyilv. rendes tanára, a Theol. Fakultás Könyvtárának felügyelője, a romániai református egyház zsinatjának rendes tagja, egyházkerületi képviselő, az egyházkerületi belmissziói bizottságnak, valamint a parochiális könyvtárbizottságnak tagja, igazgatótanácsos, a kolozsvári kollegium előjáróságának tagja, presbyter. Az Erdélyi Múzeum Egyesület bölcsészet-, nyelv- és történettudományi szakosztályának elnöke, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság hittudományi szakosztályának választott tagja, az Erdélyi Irodalmi Társaság és a Kemény Zsigmond Társaság tagja. Szerkeszti a Kálvinista Világot, társszerkesztője Az Útnak, munkatársa az Erdélyi Múzeum-nak Szolgálati éveinek száma 11, intézetünknel működik 1920 jun. 1. óta,

Dr. Imre Lajos, a gyakorlati theologia nyilv. rendes tanára, zsinati rendes képviselő, egyházkerületi képviselő, az erd. egyházkerület és a kolozsvári egyházmegye belmissziói előadója, az egyházker. tanügyi bizottság, a kolozsvári ref. kollégium előjáróságának tagja, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság hittudományi szakosztályának választott tagja, az Erdélyi Irodalmi Társaság, a Kemény Zsigmond Irod. Társaság rendes tagja, Az Út felelős-, az Ifjú Erdély főszerkesztője, társszerkesztője a Magyar Ifjúság Könyvtárának. Szolgálati éveinek száma 10. Intézetünknel működik 1921 jun. 1. óta.

Dr. Gönczy Lajos, a filozófiai-pedagógiai tanszék nyilv. rendes tanára, aki megbízás folytán a gyakorlati-theológiai tanszék tárgyainak egy részét látja el, internátus-konviktsi felügyelő, egyházkerületi képviselő, egyhker. tanácsbíró, az

egyhker. belmissziói, tanügyi bizottság tagja, a legfőbb bíróság póttagja, a kolozsvári református leánygimnázium előjáróságának, a kolozsvári református egyházközség iskolaszékének tagja. „Az én kicsinyeim” szerkesztője. Szolgálati éveinek száma 8. Intézetünknel működik 1923. február 1 óta.

Dr. Nagy Géza, a keresztyénség történetének nyilvános rendes tanára, az egyházkerületi belmisszió bizottság, az Országos Magyar Párt közoktatásügyi bizottságának rendes tagja. Szolgálati éveinek száma 5. Intézetünknel működik 1926. szeptember 1. óta.

Maksay Albert, az új-szövetségi tudományok tanszékének nyilvános rendes tanára, egyházkerületi közgyűlési képviselő, az egyházkerületi belmissziói bizottság tagja, a „Református Család” felelős szerkesztője a Presbiteri Rendszerű Református Egyházak Világszövetsége kontinensi bizottságának tagja. Szolgálati éveinek száma 6. Intézetünknel működik 1925. okt. 1 óta.

Török Báltint, az Erdelyi Gazdasági Egylet titkára. A falu-fejlesztéstant adta elő.

Dr. Török Imre intézeti orvos, a közegészségtan és orvosi ismeretek tanára. Szolgálati éveinek száma 5. Intézetünknel működik 1927. év óta.

Nagy Gerő, az egyházi ének és zene rendes tanára. Intézetünknel működik 1922 óta.

Tárcza Bertalan, a ref. koll. tanára. A theologiai énekkar vezetője.

Dr. Pop Sever, a román nyelv tanára, a Kolozsvári Egyetem Irodalmi Fakultásának magántanára 1931. április 4-től kezdődőleg *Dr. Mureşan Sabin* egyetemi könyvtártsit nevezett ki 49,496--1931. számú királyi dekrétummal

Dr. Császár Károly, ref. leánygimnáziumi rendes tanár, német nyelv tanítására az előjáróság által megbízott tanár.

Dr. Kováts János, a francia nyelv tanítására az előjáróság által megbízott tanár.

Csürös Blanka, okl. tanítónő, az angol nyelvek tanítására az előjáróság által megbízott tanár.

Az Intézet háznagya: *Bekess Károly*, aki az Intézet gazdasági adminisztrációját végezte, továbbá mint pénztáros és házgondnok működött. Intézetünknel működik 12 év óta.

Szénior Nagy József, az Ifjú Erdély felelős szerkesztője, aki az ifjúság baráti pásztorációját végzi.

c) Hallgatók.

Beiratkozott az első félévben 191 theologus, kik közül rendes hallgató 189, rendkívüli 2 hallgató. A rendes hallgatók száma az első félév elején 33 negyedéves, 47 harmadéves, 67 másodéves, 42 elsőéves, 2 rendkívüli hallgató az első éven összesen rendes hallgató 189, rendkívüli 2 hallgató. A második félévben beiratkozott 185 theologus, kilépett 5 hallgató, meghalt 1 harmadéves hallgató. Külföldön tanult 9 végzett s. lelkész, 2 harmadéves és 2 negyedéves hallgató. Összesen tizenhárman.

Az 1930—31. évben Fakultásunk hallgatói között tanult : 2 negyedéves, 3 harmadéves, 3 másodéves, 4 elsőéves ágostai evangélikus hallgató.

A hallgatók illetékessége : erdélyi 152, királyhágómel-leki 29, jugoszláviai 7, magyarországi 1.

Fakultásunk hallgatói a román nyelvet kollokviumi köte-lezettséggel tanulták úgy az első, mint a második félévben. Az angol, francia, német nyelvet hasonlóan tanulták hallga-tóink, és pedig az angol nyelvet az első éven 6, II. éven 9, III. éven 6, IV. éven 1 hallgató ; a francia nyelvet : I. éven 26, II. éven 37, III. éven 23, IV. éven 9 hallgató ; a német nyelvet : I. éven 13, II. éven 32, III. éven 18, IV. éven 20 hallgató.

d) Theologus tanárjelöltek.

1. *András Gusztáv* III. éves, magyar, román történelem szakos, az 1930—31. évben a theologia IV. évére volt beiratkozva.

2. *Bartalis József* I. éves természettudományi szakos, az 1930—31. évben a theologia II. évére volt beiratkozva.

3. *Becsey Pál* III. tört. földrajz szakos, az 1930—31. évben a theologia II. évére volt beiratkozva.

4. *Benedek Géza* III. éves filozofia, egyet., tört., magyar-szakos, az 1930—31. évben a theologia IV. évére volt be-iratkozva.

5. *Bodrogi János* I. éves természettudományi szakos, a theológiára az első évfolyamra volt beiratkozva.

6. *Erdélyi Gyula*, III. éves filozofia, francia, magyar-ro-mán szakos, a theológiára az 1930—31. évben a III. évre volt beiratkozva.

7. *Jánossy Zoltán* III. éves román-magyar, történelem-latin szakos, az 1930—31. évben a theológiára a III. évre volt beiratkozva.

8. *Kovács Zoltán* II. éves fizika-chémia, matematika szakos, az 1930—31. évre beiratkozott a III. theologiai évre.

9. *Nagy Endre István*, licenciátust szerzett történelem-földrajz, jogszakos, az 1930—31. évre a theológián a IV. évre volt beiratkozva.

10. *Nagy Ferenc*, II. éves természettudományi szakos, az 1930—31. évben a theológiára a III. évre volt beiratkozva.

11. *Pajzos Bálint*, természettudományi I. éves, 1930—31. évben a theológiára a II. évfolyamra volt beiratkozva.

12. *Péterfy László* I. éves történelemszakos, az 1920—31. évben a theológián a II. évre volt beiratkozva.

13. *Székely Béla* licenciátust szerzett a történelem, földrajz, jogszakos, az 1930—31. évben a theológián a III. évre volt beiratkozva.

14. *Tóth Zoltán* I. éves történelemszakos, 1930—31. évben a theológiára a II. évfolyamra volt beiratkozva.

15. *Thuróczy László*, III. éves filozófia, magyar, német szakos, az 1930—31. évben a theológiára a IV. évfolyamra volt beiratkozva.

16. *Varga Béla*, II. éves francia-román, latin szakos. 1930—31. évben a theológián a III. évfolyamra volt beiratkozva.

B) Anyagi állapot.

a) Jelentés az intézet anyagi állapotáról

1. Theológiai Fakultásunk ingatlan vagyona áll két házból. A egyikben intézetünk van elhelyezve, a másikban (Calea Maréchal Foch 42. számú bérház) az államrendőrség, városi orvosi hivatal, bejelentő hivatal és a 3. számú postahivatal helyezkedett el. Az intézet épületei tehermentesek.

Az intézet vagyona: az egyházkerületnél elhelyezett betétekben 185,760 Lei. Előjárósági határozat folytán, ezen tőkénkből 185,000 Leut tíz év alatt egyenlő részletekben leendő visszafizetésre kölcsönvettünk szükségessé vált háznagyi lakás építéséhez. 4 részletet — 74,000 Leut — már vissza is fizettünk. Helybeli pénzintézeteknél folyószámlán 186,595 Leu. Járadékok 16 drb. Bethlen-kollegiumi ösztöndíj

à 100 Lei; egyházmegyei ösztöndíjak a kézdi, küküllői, széki és nagyenyedi egyházmegyéktől különböző időkben és különböző összegekben. Értékpapirokban 24,282 Lei fekszik.

2. E vagyomból gyümölcsöző az ingatlanok jövedelme, mely ez évben 764,681 Lei, kamatjövedelem félévi elszámolás alapján 1962 Lei. E vagyont az Elöljáróság kezelte a theol. Háznagy által, a gazdasági felügyelő tanár ellenőrzése mellett.

3. Tandijakból nem volt jövedelem, mert ilyet a protestáns hallgatók nem fizettek. A jövő 1931—32 tanévre azonban az intézet súlyos anyagi helyzete miatt, előljáróságunk előterjesztést tett a mélt. Ig. tanácshoz a tandíjfizetés kötelező bevezetése iránt. Az Ig. tanács a tandíjfizetést nem rendszeresítette, de további intézkedésig évi 3030 Lei leckepezést rendelt el.

4. Az 1930—31. tanévi költségvetés főbb tételei

a) Szükséglet: személyi kiadások: 2,114,730 Lei, ösztöndíjak, pályadíjak 13,840 Lei, fűtés, világítás: 406,000 Lei, karbantartás: 236,000 Lei, rovatok: 382,373 Lei.

b) Fedezet: Kamatjövedelem 15,000 Lei, díjak: 467,690 Lei, bérjövedelem: 764,681 Lei, segély: 1.748,310 Lei. Szükséglet főösszege: 4,298,943 Lei. Fedezet főösszege: 4.183,110 Lei.

5. Az év folyamán perselypénzekből befolyt adományok részben a szegény theol. hallgatóink felsegélyezésére fordítottak, részben a kolozsvári népkönyhaakciót és a felsősófalvi tűzkárosultakat segélyeztük belőlük. (22,740 Lei.)

6. „Adomány számlánk“ 5000 Leuval szaporodott, mely összeget Dr. Ujvárossy Miklós ny. táblabíró útján kaptunk özv. Miklóssy Józsefné szül. Szilágyi Ilka hagyatékából, a Theol. dalkör alapja javára.

7. Tanáraink az egyházkerület nyugdíjintézetének kötelezett tagjai, járulékaikat, valamint az intézet részéről köteles járulékokat, a kerület pénztárához pontosan befizetjük.

8. Hallgatóink segélyezésére ez évben 221,782 Leut fordítottunk, míg a királyhágómelléki theol. hallgatók részére 99,200 Leit osztottunk ki. Legátumokból 914,603 Leit kaptunk, átlag egy növendékre 5788 Lei esett.

b) Jelentés az intézeti internátus és konviktus állapotáról.

Az 1930—31. iskolai év elején internátusunkban 112 theológus ifjú nyert elhelyezést. Mivel az összes növendékeknek nem tudtunk lakást adni, Tanárkar határozata alapján elsősorban az összes első évesek — kivéve a kolozsvári lakókat — kötelesek voltak az internátusban lakni, másodsorban a konviktust is igénybe vevők nyertek elhelyezést és csak harmadsorban, kivételesen vétettek fel olyanok, akik kint étkeztek. Évvégére a bentlakók száma 108 ra apadt, mivel 1 növendék az intézetből kilépett, 2 hosszabb szabadságot nyert, 1 pedig meghalt.

A lakószobák a higiénikus követelményeknek általában megfeleltek. Helyiségek és felszerelés tekintetben azonban ma már a kolozsvári középiskolai internátusok mögött marad intézetünk. Nincs fürdőszobánk, társalgónk, torna- és zenetermünk, nincs megfelelően felszerelt betegszobánk. Központi fűtésünk berendezésének egész kicserélése is már alig halasztható.

Az internátusban az élet normális volt. Az egészségi állapot általában kielégítő volt. A szokásos influenzás megbetegedések az ősz és tavasz folyamán nem maradtak ugyan el, de — hála Istennek — súlyosabb következménnyel nem jártak. Az egy haláleset oka korábban szerzett tüdőcsúcs-hurutnak odahaza, a szülői házban váratlan súlyosra fordulása volt.

Az ifjúság erkölcsi magaviselete panaszra nem adott okot. Egy pár jelentéktelen, felü. prof. által észrevett kisebb mulasztáson kívül más nem került a felügyelő tanár elé. Az ifjúság a maga hatáskörében intézte el a néha-néha felmerülő fegyelemi sértéseket.

Az internátusi díj 4000 leu volt.

A konviktusban étkezők száma évelejen 105, évvégén 98 volt. Tehát évelejen 7, évvégén 10 bentlakó növendék nem étkezett a konviktusban. Páran menzakedvezményt kaptak, páran orvosi rendeletre — dietás koszt címén — maradtak ki a konviktusból.

A konviktusi díj 10.000 leu volt.

Nagy nehézséget okozott az elmúlt iskolai évben az

internátus-konviktusi díj behajtása. Ennek okait mindnyájan ismerjük. Csak egyre mutatok rá. A mult esztendőről 286.898 leu tartozást hoztunk át, amelyből több mint 200,000 leut a folyó évben fizettek ki a növendékek.

A szigorú rendszabályok eredményeként évvégére a hátrálékok összege alig lépi át a mult esztendőét.

Junius 24-ig internátusi díjból befolyt: 421.254 L. Mult évi tartozásból nem folyt be 9300 L., folyó évből nem folyt be 35.446 L. Konviktusi díjból befolyt 913.254 L., mult évi hátrálékból nem folyt be 76.858 L., folyó évről nem folyt be 227.010 L. összesen 227.010 L. Összes hátrálék volt junius 348.614 L, tehát 60.000 leuval több, mint az elmúlt esztendőben. Ez a többlet szinte a maga egészében törlesztetett volna, ha a lelkészek legalább az első évnegyedi kongruát megkapták volna.

A hátrálékok behajására és biztosítására a szükséges intézkedéseket megtettük.

c) Tan- és nevelőeszközök.

a) Erről a kérdéstről a legszivesebben hallgatni szeretnénk. Intézetünk épülete kívülről nézve mutatós, belülről azonban a zsufoltság és a hiányos felszerelés jellemzi. Nemcsak nem modern, de a legszükségesebb kényelmet sem szolgálja. Butorzata leromlott annyira, hogy csak az évről-évre végzett gondos javítgatásokkal lehet még tartani. Nincs fürdőszobája, nincs felszerelt betegszobája, nincs játéktérme, semmiféle olyan helyisége, amely pedig nélkülözhetetlen tartozéka minden internátussal ellátott intézetnek. Nincs egyetlenegy szeminárium helyisége. Általában helyiségek hiányában, azt a minimális kényelmet sem tudja biztosítani, ami a szellemi munka elengedhetetlen pszichológiai feltétele. Egyetlenegy könyvtári dolgozószobánk van, amelyben, különösen a szabad esti órákban, alig férnek hallgatóink. Ennek a zsufoltságnak a következménye különben érezhető volt ebben a tanévben, amikor a hallgatóság egyik tekintélyes része örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy az internátusban nem kapott helyet s a városban keresett elhelyezkedést, hogy nyugodt és zavartalan tanulmányozási lehetőségeit biztosítsa. Ez pedig a jövő levélkipásztori nemzedékek nevelése érdekében, különösen a mai poszványos társadalmi életben — egyáltalán

nem kedvező. Az lenne a helyes és kívánatos, hogy minden hallgató bennlakjék, egy gyülekezetet alkosson, mert úgy a keresztyén életben való épülés, mint a keresztyén teológiai gyarapodás az Ige színe előtt élő, fegyelmezett gyülekezeti közösséget igényel.

Itt kell megemlékeznünk arról a kulturbotránnyról, hogy a tanári szállások közül kettő még mindig rekvirálás alatt áll, egy professzornak pedig nincs lakása, édes anyjánál lakik, egy harmadik pedig nagy családdal két kis szobában szorong. Ez az állapot is csak nálunk lehetséges. Valóban nem méltó az intézethez sem, de az egyházkerülethez sem, a román államhoz sem. De hát hiába panaszkodunk, mert nincs, aki meghallja szavunkat.

b) Könyvtárunk állapotáról a könyvtárfelügyelő professzora a következőket jelenti: Az 1930—31. tanév végén könyvtárunk állaga 19669 mű, 31275 kötetben. Ez évi gyarapodás 445 mű 517 kötetben. Ebből vásárlás útján szereztünk 298 művet 368 kötetben. Adományozások: Nagy Károly hagyatéka 33 mű 34 kötetben, Dr. Kecskeméthy István 8 mű 8 kötetben, Dr. Tavasz Sándor 7 mű 7 kötetben, Dr. Imre Lajos 4 mű 4 kötetben, Roska Márton 5 mű 5 kötetben, Máthé Mihály 3 mű 3 kötetben, Dr. Makkai Sándor 1 mű 1 kötetben, Vásárhelyi Boldizsár 1 mű 1 kötetben, Csécsi Nagy Imre 3 mű 3 kötetben, Dr. Kristóf György 3 mű 3 kötetben, László Dezső 4 mű 4 kötetben, Ugron István 1 mű 1 kötetben, Kiss János ujmosnicai lakós Orth Imre által 1 mű 1 kötetben, Török Pál 1 mű 1 kötetben, Nagy Gyula 1 mű 1 kötetben, Hamar Béla 1 mű 1 kötetben, Foi et Vie 1 mű 1 kötetben, Christliche Welt 1 mű 1 kötetben. A különböző ingyen küldött jegyzőkönyvek, értesítők, jelentések, szabályzatok, tervezetek, utasítások emlékkönyvek s egyéb iratok száma 27 mű 27 kötetben. Megkaptuk a Magyar Tudományos Akadémia újabb kiadványait 29 mű 30 kötetben, valamint a Román Tudományos Akadémia kiadványait 14 mű 15 kötetben.

A folyóiratok közül a következőket iktattuk: Egyházi Ujság, Diákvilág, Keresztény Magvető, Reformátusok Lapja, Az Én Kicsinyeim, Mustármag, Az Út, Lelkészegyesület, Harangszó, Kálvinista Szemle, Kálvinista Világ, Református Család, Ifjú Erdély, Magyar Egyház, Reformed Church Mes-

senger, La Christianism Social, Revue d'Histoire et de Philosophie Religieuses, Reformierte Schweizer Zeitung, Kirchenblatt, Theologische Blätter, Theologische Literaturzeitung, Bibliographisches Beiblatt, Sämman, The Quarterly Register, Református Szemle, Magvető, Jóbarát, Debreceni Protestáns Lap, A Hirnök, Pásztortűz, Református Egyház és Iskola, Református Figyelő, Magyar Nép, Erdélyi Fialatok, Református Lelkészek Lapja, Reformátusok Lapja, Protestáns Szemle, Magyar Kisebbség, A Fecske, Unitárius Közöny, Református Diákmozgalom, Hajnal, Korunk, Magyar Statisztikai Szemle, Egyházi Közélet Református Híradó, Amerikai Magyar Reformátusok Lapja, Szeretet, Lelkipásztor, Művészeti Szalon, Life and Work, Erdélyi Múzeum, Keleti Ujság, Zeitschrift für Theologie und Kirche, The Outlook of Missions, Reformierte Kirchenzeitung, Die Christliche Welt.

Összesen mintegy 50 magyar és 30 idegen nyelvű folyóirat állott az érdeklődők rendelkezésére a múlt tanévben létesített könyvtári tanulmányozó szoba helyiségében. Az itt elhelyezett kézikönyvtár ebben a tanévben 6 művel, 9 kötetben gyarapodott. Év végén a tanulmányozó szobában az összes művek száma 187 mű, 455 kötetben. A tudományos munka fellendítésére nélkülözhetetlen ez az intézmény.

Dr. Kelemen Lajos professzor vezetése alatt önként vállalkozó theologiai hallgatók az idén is másoltak erdélyi egyházi vonatkozású leveleket az E. M. E. kéziratárában. Fogadják az adományozók valamint a másolást irányító professzor és a másolók hálás köszönetünket.

II.

Az intézet működése.

A) Adatok az 1930—31 tanév történetéhez.

1. **Évkezdés.** A tanév ünnepélyes megnyitása 1930. szeptember 28-án (vasárnap) d. e. 11 órakor a Fakultás disztermében folyt le. Imádkozott és írásmagyarázatot tartott Dr. Makkai Sándor püspök, a theol. Fakultás felügyelője. Olvasható Értesítőnk első helyén. Ezt követte az I. éves hallgatók ünnepélyes fogadalomtétele, végül az igazgató évmegnyitó beszéde, amelyet Értesítőnk első helyén közlünk.

2. **A tanév dátumai.** Az előadásokat szeptember 29-én kezdtük meg s zavartalanul folytattuk december 19-ig. A karácsonyi vakáció tartott december 19-től január 3-ig. Az I. félévi kollokviumok 1931 január 16-tól—31-ig. A husvét-i vakáció március hó 27. déli 1 órától április hó 13-án estig tartott, úgy, hogy az előadások április hó 14-én reggel ismét megkezdődtek és a pünkösti ünnepek három napját kivéve, folytak június hó 5-ig. A II. félévi kollokviumok június hó 5—18. között voltak.

3. **Nyári munkaprogramm.** Az 1929—30. tanévre következő nyári vakációra a következő munkaprogramot adtuk ki:

Nyári munkaprogramm a Kolozsvári Ref. Theol. Fakultás hallgatói számára (1930. év nyarára)

A theologiai Szabályzat 244. §-a a következőket tartalmazza: „Minden theologus ifjú a nyári szünidők alatt abban az egyházközegekben, amelyben a nyár folyamán tartózkodik, köteles valami munkát végezni a lelkész kívánságára és felügyelete alatt. Ilyen munka gyanánt számít: hétköznapi, vasárnapi istentiszteletek végzése, segédkezés a lelkészi irodában, vasárnapi iskola, bibliakör vezetése, vallásos estélyek rendezésében segédkezés, énektanítás stb., ami legalább heti 4 órai munkaidőt jelent. Az erről szóló bizonyítvány a beiratkozáskor bemutatandó.“

I. Ez alapon köteles minden theologus gyülekezeti munkát végezni a fent említett, vagy más, a lelkész által kijelölt munkakorban. Ajánlatos, ahol miúgy, az iratterjesztés megmutatása, vagy fellendítésében, hívek összeírásában, családkönyvek elkészítésében való segédkezés.

Az 1927—28. évi theologus konferencia kimondotta:

a) Mindenki köteles a nyár folyamán a szomszedságában lévő szórványok gondozásában segédkezni. Nemcsak azok, akik erre a munkára külön is jelentkeztek.

b) Ajánlatos a szomszédos gyülekezetet is támogatni, ha ott nem lenne vakációzó theologus. Így különösen lehet ajánlkozni istentisztelet tartására, ha valamelyik lelkészi állás nincs betöltve és beszolgálással nem lehet minden vasárnap istentiszteletet tartani.

c) Szükséges segédkezet nyújtani az iratterjesztés propagálásában és megindításában vidéken is.

d) Nagyobb gyülekezetek szélein alakult új települések hívei összeírandók és gondozandók. Különös gond és tanulmány fordítandó a munkás-telepekre. Ezeknek az embereknek a lelkivilágát és egyházzal való felfogását érdemes külön tanulmány tárgyává tenni.

Természetesen mindezek a munkák az illetékes lelkészek belegyűzése alapján végzendők.

Minden gyakorlati munkáról alapos **munka-napló** vezetendő. A lelkész által láttamozott munka-naplót tanév elején mindenki köteles bemutatni. Mindenki köteles a lelkészének írásban számolni be végzett munkájáról, tapasztalatairól és a közben fölmerült terveiről.

A munka-napló mellett az összes munkákról szóló **szolgálati bizonyítvány** bemutatása is kötelező.

II. Tudományos munka. Tekintettel arra, hogy az év folyamán kötelező olvasmányok nem írtak elő és arra, hogy nyári szünet bőséges időt ad a tanulmányozásra, az alábbi munkák elvégzését kötelezőleg előírjuk.

1. **II. éves hallgatók** elolvassák — és kivonattal beszámolnak az olvasás eredményéről, — az alábbi könyvek közül kettőt: 1. Dr. Imre Lajos: A sáfárkodó egyház. 2. Dr. Imre Lajos: Az ifjúság válsága. 3. Dr. Imre Lajos: A falu művelődése. 4. Fosdick: A szolgálat értelme. 5. Irwin: Kálvin János élete.

III. éves hallgatók hasonló módon feldolgozzák a Kálvin kisebb művei III. és V. részét. Dr. Ravasz László: Homiletika c. mű III. részét (Az igehirdetés, mint értékrendszer), Brunner: Jézus abszolutsága c. művet.

IV. éves hallgatók kivonatban ismertetik a II. Helvét Hitvallást, Kálvin kisebb művei VII. és VIII. részét és dr. Tavaszy Sándor: A dialektikai theologia problémája és problémái c. műveket.

2. Mindenki köteles tanulmányozni gyülekezete történetét és arról a tanulmányozásról pontos beszámolót kell készítenie. Ha kellő adat nem állana rendelkezésére a gyülekezet egész történetére nézve, akkor a gyülekezet történetének azon részét kell kidolgoznia, amely a gyülekezet életére nézve a legjelentősebb kor volt.

3. Szentírással való alapos foglalkozás elengedhetetlen. A nyári Biblia tanulmányozás vázlatát alább adjuk. A kijelölt kérdések megoldásáról mindenki írásban köteles beszámolni.

II. éveseknek: 1. Leírandók azon bibliai lókusok, ahol a miszsiói parancs van megírva. 2. Az Istennek való hálaadás mivolta Zsoltárok alapján. 3. Az Újtestamentum női alakjai. 4. Az Ótestamentum gyermekalakjai.

III. éveseknek: 1. Melyek azok a kirívó „görög bűnök“, melyeket Pál leveleiben találunk? 2. Jeremiás próféta könyvében hol van Isten legnagyobb büntetése megírva? 3. A Szentlélek munkája Pál bizonyosságtételei alapján. 4. Leírandó Pál közvetlen munkatársainak minden reájuk vonatkozó adata.

IV. éveseknek: 1. Jeremiás kora összehasonlítva korunkkal. 2. Az Ótestamentum női alakjai. 3. Az Újtestamentumban hol találjuk meg mai egyházszervezetünk leírását? 4. Hol van a keresztyén közösségi élet legkimerítőbb leírása a páli levelekben?

A bibliai tanulmányozásra kijelölt kérdések közül mindenki köteles 3—3 tételt kidolgozni legalább 20¼ íves dolgozat terjedelmében.

Az itt megállapított munkák elvégzése mindenkire nézve egyformán kötelező. A theologia tanári-kara elvárja a pontos és lelkiismeretes munkát minden hallgatótól. Az előírás útmutatás akar lenni a gyengébbek kedvéért.

A munkák a jövő tanévre való beiratkozáskor a szénioroknak adandók át.

A nyári munkaprogram legjobb elvégzői és megoldói 500—500 Lei jutalomban részesülnek évfolyamonként. A második és harmadik legjobbak 2—2, illetve 1—1 könyvjutalomban részesülnek.

A nyári munkaprogramot hallgatóink minden dicséretet megérdemlő komoly munkával és szorgalommal végezték el. A legderekasabb munkákat a tanári kar jutalomdíjakkal tüntette ki.

4. **Akadémiai istentiszteletek.** Ebben a tanévben is október 31-től kezdődőleg Szentháromság-Vasárnapjáig, május 31-ig, minden vasárnapon tartottunk akadémiai istentiszteletet, amelyet a theológiai akadémiai ifjuság, valamint más egyetemi és főiskolai hallgatóság, valamint a városi református hívek igen nagy számban látogattak. Tervünket ebben a tan-

évben a Heidelbergi Káté alapján állítottuk össze, azzal a számítással, hogy két-három év alatt a Káté egész anyagának magyarázatát elvégezzük. Tervünk a következő volt:

I. ciklus.

31-től november 23-ig.

A Reformáció emlék-ünnepének napjától Adventig, 1930. október

1. **Október 31.** Reformáció ünnepén.
Az Uréi vagyunk. Róm. 14: 7—9 I. kérdés, a) (1—6. sor) — — — — Dr. Nagy Géza.
2. **November 2.** Minden az én üdvösségemre szolgál. Róm. 8: 28. I. kérdés, b) (7—9. sor) — — — — Dr. Imre Lajos.
3. **November 9.** Szentlelkével biztosít. Efez. 1: 13—14. I. kérdés, c) (10—12. sor). — — — — Dr. Gönczy Lajos.
4. **November 16.** Hány dolgot kell tudnod? I. Péter 2: 9—12. II. kérdés. Maksay Albert.
November 23. Honnan ismered a te nyomorúságod? Róm. 3: 20. III. kérdés — — — — Dr. Kecskeméthy István.

II. ciklus.

Ádventtől Böjtfő-Vasárnapig, 1930. november 30-tól február 15-ig.

6. **November 30.** Advent első Vasárnapja. Mit követel tőlünk az Isten törvénye? Máté 22: 37—39. IV kérdés. — — — — Dr. Tavaszy Sándor.
7. **December 7.** Megtarthatod-e tökéletesen Isten törvényét? Róm. 8: 7. V kérdés. — — — — Dr. Nagy Géza.
8. **December 14.** Isten teremtette-e az embert ilyen gonosszá? I. Móz. 1: 26—27. VI. kérdés. — — — — Dr. Imre Lajos.
9. **December 21.** Honnan van az emberi természet romlottsága? 51. zsolt. 7. VII. kérdés. — — — — Dr. Gönczy Lajos.
10. **December 25.** Karácsony első napján. Fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától. Luk. 1: 35. XXXV. és XXXVI. kérdések. — Dr. Makkai Sándor püspök
11. **December 28.** A jóra alkalmatlanok vagyunk. Ján. 3: 5. VIII. kérdés. — Maksay Albert.
12. **Január 1.** Újév napján. Nem igaz-

- ságtalan-e Isten követelése? Rom. 5: 12. IX. kérdés. — — — — — Dr. Kecskeméthy István,
13. **Január 4.** Isten haragja Gal. 10. X. kérdés. — — — — — Dr. Tavaszy Sándor.
14. **Január 11.** Irgalmas, de igazságos. II. Móz. 34: 6—7. XI. kérdés. — — — — — Dr. Nagy Géza.
15. **Január 18.** Kicsoda szabadít meg? Zsid. 2: 14—18. XII—XV kérdések. Dr. Imre Lajos.
16. **Január 25.** Valóságos ember, valóságos Isten. I. Péter 3: 18. XVI—XVIII. kérdések. — — — — — Dr. Gönczy Lajos.
17. **Február 1.** A beteljesedés. Zsid. 1: 1—3. XIX. kérdés. — — — — — Dr. Tavaszy Sándor.
18. **Február 8.** Mindenek üdvözölnék-e a Krisztus által? Zsid. 4: 2. XX. kérdés. — — — — — Dr. Makkai Sándor püspök.
19. **Február 15.** Mi az igaz hit? Róm. 3: 24—28. XXI. kérdés. — — — — — Maksay Albert.

III ciklus.

Böjtfő Vasárnapjától Szentháromság Vasárnapjáig, 1931. február 22-től május 31-ig.

20. **Február 22.** Böjtfő vasárnapján. A hit tárgya. Ján. 20: 31. H. K. 22—23. kérdés. — — — — — Dr. Gönczy Lajos.
21. **Március 1.** Isten a mi teremő Atyánk. 33. Zsolt. 6. és Luk. 12: 22—24. H. K. 26. kérdés. — — — — — Dr. Nagy Géza.
22. **Március 8.** Isten a mi gondviselő Atyánk. Róm. 8: 38—39. H. K. 27—28. kérdés. — — — — — Dr. Imre Lajos.
23. **Március 15.** Jézus az Üdvözítő. Ap. Csel. 4: 11—12. H. K. 29. kérdés. — — — — — Dr. Kecskeméthy István
24. **Március 22.** Krisztus a mi szentségünk. I. Kor. 1: 13. 30—31. H. K. 30. kérdés. — — — — — Dr. Tavaszy Sándor.
25. **Március 29.** Virág-Vasárnapján. Utban Nagypéntek felé. Róm. 3: 25—26. H. K. 37. kérdés. — — — — — Dr. Imre Lajos.
26. **Április 3.** Nagypénteken. A szabadító halál. Zsid. 2: 9, 14—15. H. K. 38—44. kérdése. — — — — — Maksay Albert.
27. **Április 5.** Husvétkor. Krisztus feláldozásának haszna. I. Pét. 1: 3—5. H. K. 45. kérdése. — — — — — Dr. Gönczy Lajos.
28. **Április 12.** Jézus a Krisztus. Máté

- 28:18. H. K. 31. kérdése. — — — Dr. Nagy Géza.
29. **Április 19.** Miért neveztetel keresztényennek? I. Pét. 2: 9. H. K. 32. kérdése. — — — — — Dr. Makkai Sándor püspök.
30. **Április 26.** Krisztus fiúsága és a mi fiúságunk. Róm. 8: 15—17. H. K. 33. kérdése. — — — — — Maksay Albert.
31. **Május 3.** A mi Urunk a Jézus Krisztus. I. Kor. 6: 20; 7: 23. H. K. 34. kérdése. — — — — — Dr. Tavaszy Sándor.
32. **Május 10.** Velünk a Krisztus. Máté 28: 20. H. K. 47—48. kérdése. — — — — — Dr. Gönczy Lajos.
33. **Május 14.** Áldozósütörtökön. Felméné a mennyekbe. Márk 16: 19. H. K. 46. kérdése. — — — — — Dr. Nagy Géza.
34. **Május 17.** A mi országunk a mennyekben van. Eféz. 1: 20—23. H. K. 49—52. kérdése. — — — — — Dr. Imre Lajos.
35. **Május 24.** Pünkösdkor. Mit hiszesz Szentlélekről? II. Kor. 1: 21—22. H. K. 53. kérdése. — — — — — Maksay Albert.
36. **Május 31.** Szentháromság-Vasárnapján. Szentháromság. I. Ján. 5: 7—8. H. K. 24—25. kérdése. — — — — — Dr. Tavaszy Sándor.

5. Akadémiai estélyek. Ebben a tanévben is folytattuk az akadémiai estélyeket. Tartottunk hat estélyt. Az estélyeket a magyar közönség, különösképen a református hívek igen szép számban látogatták. Kétségtelen azonban, hogy estélyeink reformra szorulnak, amennyiben már eljutottunk oda, hogy ma már az egyetemes magyar kulturális és tudományos munkásságot végző egyesületeink is mind akcióba léptek, a következő években tehát mindinkább kikapcsolhatjuk az általános kulturális kérdések tárgyalását és speciálisan theologiai térre léphetünk. Volt idő, amikor akadémiai estélyeink elégitettek ki Kolozsváron minden magyar kulturális és világnézeti szükségletet, ma azonban már visszatérhetünk önmagunkhoz. Ez a törekvés már ebben az évben is érezhető volt. Előadásaink a következők voltak: A szociálmizmus theologiai megítélése (Dr. Tavaszy Sándor), A kommunizmus theologiai megítélése (Dr. Tavaszy Sándor), Az Ujszövetség és a szociális kérdés (Maksay Albert), Az ifjuság mai helyzetének keresztvény megítélése (Dr. Imre Lajos), Képek a XVII. század erdélyi kálvinista életéből (Dr. Nagy Géza) és Szabolcska Mihály személyisége

(Dr. Kristóf György). Az ének és zene számokat főképen a theologiai énekkar és egyes hallgatók, továbbá a Magyar Zenekonzervatórium szolgáltatták. Novellákat, vagy verseket olvastak: Gyallai Papp Domokos, Dsida Jenő, Kovács Dezső, Nagy József, Varró Dezső. Csaknem minden alkalommal énekelte a Fakultás énekkara Tárcza Bertalan vezetése alatt. A rendezés fáradságos munkáját Nagy József szenior végezte.

6. Theologus konferencia. 1931 február 3—7. tartottuk meg az V. theologus konferenciánkat a következő programmal:

1-ső nap február 3, kedd:

9 óraker: **Megnyitó áhitat.** Efézus 1: 3—14. (Öröktőlfogva-való elrendelés szerinti hivatásunk.) Dr. Tavaszy Sándor, igazgató-

10—12 óraker: **Konferencia.** A theologiai hallgató életstilusa (társaság, öltözködés, modor, stb.) Bevezeti: Maksay Albert, professzor.

12—1 óraker: **Előadás.** Egyházunk missziója az erdélyi magyar élet megújodásában: Dr. Makкаи Sándor, püspök.

4—6 óraker: **Konferencia.** Hogyan dolgozhatik a theologiai hallgató a professzorral együtt? Bevezeti: Csete István, IV éves theologiai hallgató.

1/2 óraker: **Áhitat.** I. zsoltár. (Isten törvénye és ítélete.) Nagy József, szenior.

2-ik nap, február 4, szerda:

9 óraker: **Áhitat.** Efézus 4: 1—7. (Egymással való lelki kapcsolatunk törvénye.) Bárócz János, theol. hallgató, ifjusági elnök.

10—11 óraker: **Előadás.** A szociális és gazdasági törekvések theologiai megítélése. Dr. Tavaszy Sándor, igazgató.

11—1 óraker: **Konferencia.** Az előbbi előadás tárgyát képező kérdések megbeszélése.

4—6 óraker: **Konferencia.** A lelkipásztor szerepe a falú szövetkezeti életében. Bevezeti: Gróf Bethlen László, a kolozsvári kollégium főgondnoka.

1/2 óraker: **Áhitat.** 42. és 43. zsoltár. (Az elvettetésből Istenhez sovárgó lélek.) Fazekas Sándor, IV éves theologiai hallgató.

3-ik nap február 5, csütörtök:

9 óraker: **Áhitat.** Efézus 4: 11—16. (Az élet problematikus kérdéseit eldöntő igazság.) Kozma Tibor, IV éves theologiai hallgató.

10—12 óraker: **Konferencia.** A lelkipásztor szociális kötelességei. Bevezeti: Vajda Gáspár, angyalosi lelkipásztor.

12—1 óraker: **Előadás.** A görög keleti orthodox egyház dogmatikai felfogásának alapelvei. Dr. Orest Bucevski, a kolozs-

vári görög keleti orthodox theologiai akadémia professzora. (Rómán nyelvű előadás magyar tolmácsolással.)

4—6 órákor: **Konferencia.** Néprajzi feladatok Erdélyben. Bevezeti: Dr. Roska Márton, egyetemi magántanár.

1/28 órákor: **Áhitat.** 73. zsoltár. (Kétkedés és megnyugvás Isten igazságosságában.) Máthé István, IV éves theol. hallgató.

4-ik nap február 6, péntek:

9 órákor: **Áhitat.** Efézus 5: 1—20. (Isten gyermekeinek életfolytatása.) Mátyás Béla, IV éves theologiai hallgató.

10—12 órákor: **Konferencia.** A hivatásra való önművelés egymás segítése a hivatásra való önművelésben. Bevezeti: Dr. Gönczy Lajos, professzor.

12—1 órákor: **Előadás.** Az ifjúság új világnézete. Dr. Imre Lajos, professzor.

4—6 órákor: **Konferencia.** Az I—IV theologus-konferenciák határozatainak számbavétele és revíziója. Bevezeti: Báróczi János IV éves theol. hallgató, ifjúsági elnök.

1/28 órákor: **Áhitat.** 90. zsoltár (Az örök Istenben való bizakodás.) Molnár Károly, IV éves theol. hallgató.

5-ik nap február 7, szombat:

9. órákor: **Áhitat:** Efézus 6: 10—18. (Hitünk és egyházunk veszélyeztetett pontjainak védelme). Nagy József theol. szénior.

10—12 órákor: **Konferencia.** A lelkipásztor kötelességei a népművészetek irányában (a dalkultúra, a népviselet, az építkezés erkölcsi és gazdasági jelentősége). Bevezeti: Tótkés Tibor, körösfői lelkipásztor.

12—1 órákor: **Előadás.** A szórvány-gondozás kérdése. Várhelyi János kolozsvári lelkipásztor, püspökhelyettes.

4—6 órákor: **Konferencia.** A konferencia eredményeinek számbavétele és határozathozatal. Utána **záró-áhitat.** 107 zsoltár (Hálaadás az örökélet kenyéréért, itáláért és világosságáért.) Dr. Tasszy Sándor, igazgató-professzor.

7. Tudományos theologiai konferencia. A múlt tanév folyamán. Nagenyeden tartott theologiai konferenciát bizonyos módosítással és tágabb keretek között, ebben a tanévben is megismételtük. A konferenciát ebben a tanévben Kolozsvár^t 1931. január 13., 14. és 15. napjain tartottuk meg a következő programmal:

1. Január 13-án d. e. 9—11. A római levél 8—11. részeinek exegézise. Előadó Maksay Albert.

2. Január 13-án d. e. 11—12. Kálvin gazdasági etikája. Előadó: Dávid Gyula.

3. Január 13-án d. e. 12—1. Az előbbi előadások megbeszélése.

4. Január 13-án d. u. 4—6. Az újabb Bethlen irodalom ismeretése. Előadó: Dr. Nagy Géza.
5. Január 13-án d. u. 6—7. Megbeszélés.
6. Január 14-én d. e. 9—11. A szentírás mint Isten Igéje. Előadó: Dr. Tavaszgy Sándor.
7. Január 14-én d. e. 11—12. Egy ó-szövetségi apokalypszis exegézise. Előadó: Dr. Musnai László.
8. Január 14-én d. e. 12—1. Megbeszélés.
9. Január 14-én d. u. 4—5. Egy ó-szövetségi apokalypszis exegézise. Előadó: Dr. Musnai László.
10. Január 14-én d. u. 5—7. Az 19. század erdélyi igehirdetésének biblicitása. Előadó: Dr. Gönczy Lajos.
11. Január 15-én d. e. 9—11. A vallástanítás legkritikusabb kérdései. Előadó: Dr. Imre Lajos.
12. Január 15-én d. e. 11—12. Gróf Mikó Imre személyisége, különös tekintettel egyházi munkásságára. Előadó: Dr. Ilyés Géza.
13. Január 15-én d. e. 12—1. Megbeszélés.
14. Január 15-én d. u. 4—6. Az egyházkormányzás hitvallási és teológiai alapjai. Előadó: Vásárhelyi János.
15. Január 15-én d. u. 6—7. Megbeszélés.

Alkalmat kívántunk venni arra, hogy lelkész, tanár és tanító testvéreinkkel együtt, a keresztyén teológia részletkérdéseiben jobban elmélyüljünk és bizonyos aktuális irányú erdélyi szellemtörténeti kérdésekben nagyobb kitekintést nyerjünk. A konferencián mintegy 35 lelkész vett részt.

8. A szombat-esti précesek és a szerda-esti bibliakörök. Egész éven át minden szombaton este az egész ifjúság, a tanárokkal együtt, esti áhitatra gyűlt össze. Áldott és az Isten békességét termő órák voltak, amikor az ugyanazon hajó zarándokutasai együtt imádkoztak, énekeltek és együtt állottak az Isten Igéjének színe előtt. Az írásmagyarázatokat a professzorok felváltva végezték. Olvastuk és magyaráztuk Mózes I. könyvének válogatott részeit. Ugyancsak minden héten, egész éven át, szerdaeste 8 csoportban bibliatanulmányozó órát tartottunk. A 6 professzor, a szénior és az intézetünk internátusában lakó ifjúsági utazó-titkár vezették külön-külön csoportokban. Az Isten atyai tekintete előtt való csöndnek és békességnek áldott órái voltak ezek az órák. Felejtethetlenné minden komoly theologusra nézve, legyen az professzor, vagy hallgató.

9. A református nők Bibliaköre. Az egész tanéven át, minden héten, kedden d. u. 6 órakor, Fakultásunk tanácstermében bibliaköröt tartottunk azoknak a református nőknek, akik mint

intézetünk barátai, melegebb kapcsolatot tartanak fenn Fakultásunkkal, mint egy gyülekező közösséggel. A bibliamagyarázatokat a professzorokon kívül még Székely János vallásanár és Járosi Andor ev. lelkész, theol. magántanár tartották. Olvastuk és magyaráztuk a synoptikus evangéliumokat. A biblórak perselypénzét, mintegy 2500 lejt a Kör hallgatóinak segítségével fordította.

10. Tanulmányi és nevelési értekezéslet. Ebben a tanévben is megtartottuk tanulmányi és nevelés-ügyi értekezésletünket 1931 május 4-én és 5-én. Ez alkalommal a Főtiszt. Püspök úr, mint tanulmányi felügyelő jelenlétében. Az első napot az Anyaszentegyházunkat égetően sürgető szociális kérdés megbeszélésére fordítottuk. Arról volt szó, hogy intézetünk professzora¹ micsoda szolgálatot végezhetnek ezen a téren az Anyaszentegyház javára. Ennek a tárgyalásnak alapját képezte az erdélyi református lelkipásztorok egy baráti köre által készített szociális program, amely megjelent a Kálvinista Világ 1931. évi 7. számában. Ez alkalommal beszéltük meg az őszi református nagyhét programját is. Ennek az értekezésletnek a határozatai az egyházkerületi belmissziói és iratterjesztési bizottsága elé terjesztettek. A második napon az I. évfolyamra felvehető hallgatók létszámának a limitálásáról, a hallgatóknak az építő alkalmakkal való éléséről, a külföldi tanulmányozást folytatott lelkipásztorok külföldi összeköttetéseknek a hasznosításáról, a könyvtári forgalomról, az ifjusági betegszoba berendezéséről folytattunk megbeszéléseket.

11. Ünnepléses képviseletek és köszöntések. Fakultásunk képviseltette magát 1930 szeptember 29-én Őfelsége II. Károly király kolozsvári látogatása alkalmával. Fogadtatáson Báró Kemény Pál főgondnok és Dr. Kovács András gondnok aai jelentek meg. A budapesti theologiai akadémia 75 éves jubileumán Fakultásunk képviseletében Dr. Tavaszy Sándor igazgató aa. jelent meg és meleg szavakkal köszöntötte a jubiláló testvér-akadémiát. Dr. Gönczy Lajos aa. által képviseltettük magunkat, a szives meghívás alapján. Hosszu Gyula kolozsvári gör. kath. püspök beiktatásán.

Fakultásunk tanári kara meleghangú levélben üdvözölte Frint Lajos ev. superintendens urat 80-ik életéve és 50-ik szolgálati éve alkalmából. Kifejeztük továbbá jókívánatainkat a Minerva rt. igazgatóságának tizéves fennállása ünnepén.

12. Ünnepeleink. Az évet ünnepélyes keretek között nyitottuk meg és zártuk be. Ezenkívül két ünnepélyt rendeztünk és pedig október 31-ikén, a nagy Reformáció emlékezetére, amely alkalommal az ünnepi beszédet Dr. Gönczy Lajos professzor aa. tartotta, május hó 12-én pedig a nagy pap-költő Szabolcska Mihály emlékezetét ujitottuk fel, amely alkalommal Dr. Kristóf György egyet. tanár, egyhker. tanácsbíró aa. tartott emlékbeszédet.

19. Evangélikus theologiai magántanári vizsga Fakultásunkon. Mint nevezetes eseményt kell feljegyeznünk Járosi Andor kolozsvári ág. hitv. ev. lelkész theologiai magántanári vizsgálatát. A vizsgálatot a romániai zsinat-presbiteri ág. hitv. ev. egyház superintendense hívta össze és 390—1931. szám alatt kelt levelében felkérte Fakultásunk nyilv. rendes tanárait, hogy a vizsgáló-bizottságban, mint kérdező tanárok vegyenek részt. Ennek a kérdésnek a tanári kar örömmel tett eleget. A vizsgálat alapját Járosi Andor aa. „Az evangélikus liturgiai reformmozgalmak“ c. tanulmánya képezte, amelyet Dr. Gönczy Lajos és Dr. Imre Lajos professzorok bíráltak meg. A vizsgálat szóbeli része június hó 25. és 26. napokon ment végbe. Ez utóbbi napon tartotta meg Járossy Andor a próbaelőadását a még Fakultásunkon időző hallgatóság előtt „Az Urvacsora mint liturgiai kérdés“ c. alatt. A bizottság, az igen szép sikerű vizsga alapján Járosi Andor aa.-t magántanárrá képesítette. Járosi Andor theologiai tanulmányai utolsó évét Fakultásunkon hallgatta és a mi nagy örömünkre, komoly theologiai tanulmányait Fakultásunkon is koronázta meg. Sok áldást kívánunk életére és theologiai munkásságára!

14. Látogatások. Fakultásunkat meglátogatta 1930 július hó 30-án B. Gantenbein Dr. theol. schwezi lelkész, „Schweizerischer Verein für die Evangelischen im Osten“ elnöke. 1931 május 28-án pedig Prof. Dr. Adolf Keller Generalsekretär für Aussenarbeit der Stockholmer sozialwissenschaftliches Institut in Genf. Keller ur ez alkalommal igen értékes előadást tartott az ökumenikus mozgalomról, mint theologiai problémáról.

15. Gyűjtőakcióink. Hallgatóink súlyos anyagi helyzete és a segélyezésükre szánt összegek elégtelensége, arra készítetett, hogy személyesen keressük fel tehetősebb gyülekezteinket s szolgálataink fejében hallgatóink számára adomá-

nyokat gyűjtünk. Két nagyobb körutat tettünk ebből a célból. Az elsőt 1930 december 13. 16-án Brassó, Sepsiszentgyörgy, Kovászna és Marosvásárhely egyházközségeinkben végeztük. Résztvettek Maksay Albert, Dr. Tavaszy Sándor professzorok, Nagy József szénior, Kozma Tibor és Szabó Sándor hallgatók. Vallásos estélyeket, istentiszteleteket tartottunk. Ezt megelőzőleg Dr. Gönczy Lajos aa. Bánffyhunyadon tartott vallásos estélyt hallgatóink javára Nevezett egyházközségeink lelkészei presbiterei, valamint a Nőszövetségek elnökei kitüntető, célunkat megértő és megbecsülő szeretettel fogadtak és a mai gazdasági nehézségekhez képest igen szép anyagi segítséget nyújtottak. Ugyancsak ezt állapíthatjuk meg a dési egyházközségünkről, amely egy estélynek felejtővedelmét 6000 leit adományozott hallgatóink segélyezésére. Az első félévi akciónk tiszta eredménye 10,442 lei. A második körutat a II. félév folyamán 1931 március 13--20-án tettük meg, Arad, Temesvár, Gyulafehérvár és Nagyenyed egyházközségeinkben. Résztvettek: Dr. Gönczy Lajos és Dr. Imre Lajos professzorok és a fent említettek. Ennek az útnak tiszta jövedelme 12,300 lei volt. Mind a két alkalommal ugynevezett körutazási jeggyel utaztunk, amivel több mint 50%-os megtakarítást értünk el az utiköltésben

Az akadémiai istentiszteletek perselypénzéből befolyt összeg 22,740 lei. Ebből 959 leit a kolozsvári népkonyhák és 1813 leit a felsősófalvi tűzkárosultak, a többi hallgatóink segélyezésére fordítottuk. A felsősófalviak részére még a következő gyűjtéseket eszközöltük: akadémiai estélyekből 1000 leit, ifjúsági bibliaköreink útján 577 leit, a professzorok, háznagy és szenior 1200 leit adományoztak, bűnbánati istentiszteleteink perselypénze 250 lei, a Kálvinista Világ gyűjtése: a baseli magyar diákoktól 1612 lei. „Az én kicsinyeim“ útján 4904 lei, a Református Nők Bibliaköre 500, a hallgatók által vezetett fiú bibliaköröktől 250 lei. A felsősófalviak javára tehát theologiai Fakultásunk útján begyűlt 12,266 lei, amely összeget az egyházkerületi pénztárba szolgáltatottuk be, hogy az egyházkerület gyűjtésével együtt jusson el megpróbált testvéreink kezéhez.

16. Nevezetesebb határozatok és kezdeményezések a tanév folyamán. a) Ebben a tanévben az I. évfolyamra a Mélt. Igazgatótanács 4776—1930. III. szám alatt kelt leirata alapján

csak azokat a jelentkezőket vettük fel, akiknek romániai baccalaureatusuk van.

b) Tekintettel arra, hogy a theológus-tanárjelölti intézményt a jelenlegi formájában, miután a párhuzamos hallgatás, a folytonos óraütközés következtében is, de főképpen a két tanulmány által okozott nehézségek miatt fentartani nem lehet, a mélt. Igazgatótanács 1930. szeptember 18-án tartott ülésében határozatilag kimondotta, hogy az I. évfolyamra, mint theológus-tanárjelöltet senkit sem vesz fel. Azokat pedig, akik a II. évfolyamot elvégezték és alapvizsgálatukat letették, az óralátogatás kötelezettsége alól felmenti, tehát ezek csak névleg iratkoznak be, de viszont amint a tanári licenca-t megszerzik, kötelesek két féléven át csak mint theológiai hallgatók beiratkozni és teljes munkaerejüket theológiai tanulmányaik végzésére fordítani. (Az ig. tanács ezt a határozatát 7253—1930. III. szám alatt küldötte meg).

c) A tanári kar 1930. október hó 10-én 162. jkvi szám alatt hozott határozatában kimondotta, hogy a theológus-tanárjelölti kategórián kívül lévő theológiai hallgatók más fakultásra nem iratkozhatnak be. Ennek a határozatnak az az intenciója, hogy megakadályozza a theológiai tanulmányoktól való elszakadást és biztosítsa a theológiai tanulmányok hatóságos folytatását.

d) A tanári kar, az intenzív tanulmányozás érdekében kimondotta 1930. szeptember 23-án, 141 jkvi szám alatt, hogy gyakorlati szemináriumot ki-ki többet is felvehet, de tudományos szemináriumot egy szemeszterben csak kettőt vehet fel.

e) Tanári karunk f. hó június 1-én a Presbiteri Világszövetség megkeresésére elhatározta, hogy egy külföldi theológiai hallgatót szívesen fogad és ellátása fedezetéről készséggel gondoskodik. Ezt megelőzőleg március 11-én tartott ülésében 41 jkvi szám alatt hozott határozatában kimondotta, hogy az Ifjúsági Egyesület előterjesztése alapján hozzájárul a magyarországi református theológiai akadémiák hallgatói és a mi hallgatóink között folytatandó diákcseré-akcióhoz, abban a formában, hogy ki-ki az összes díjait a saját anyaintézetében fizeti be, tehát a vendéglátó intézettel szemben semmiféle anyagi kötelezettség nem terheli.

f) Tanári karunk 1930. október 14. és 15. napjain Dr. Gönczy Lajos és Dr. Nagy Géza aai előadásában részletesen foglal-

kozott a Fakultásnak véleményezésre megküldött Egyházi Törvény I. t. c.-nek tervezetével. A tizenháromívoldalas véleményt felterjesztettük a zsinati elnökséghez.

g) Tanári karunk 1931, június 15-iki ülésében elhatározta, hogy a IV éves abszolvált hallgatókat ünnepélyes formák között bocsátja ki és adja át az Anyaszentegyház szolgálatára. Ebben a tanévben már így bocsájtottuk ki végzett hallgatóinkat, akiknek életére és munkájára, ezen az uton is, kívánunk az Uristentől sok áldást.

17. Intézeti adminisztráció. Az intézeti adminisztrációt ebben a tanévben is az illetékes официális professzorok, valamint *Bekess Károly* háznagy, a szénior segítségével végezték. Tartottunk a tanév folyamán 15 tanári és 3 előjárósági ülést. Az igazgatói iroda iktatókönyvi száma túlhaladja a 800-at, ezenkívül azonban még többszáz kérvényt és levelet intéztünk el, amelyet nem iktattunk.

18. Halálesetek. Intézetünk ifjúságának sorából hazahívta az Ur Szász *István III.* éves hallgatónkat. A nemes, szelidlelkű és szorgalmas ifju kiszakadását sorainkból őszinte, mély fájdalommal emlegetjük mindig. Szász István született 1910 április 19-én Szatmárnémetiben, meghalt ugyanott, a szülei háznál 1931. február 19-én, eltemették Szatmárnémetiben. A temetésen képviselttük magunkat és ravatalára koszorut helyeztünk. Meg kell emlékeznünk még három volt hallgatónkra az elhunytáról, akik súlyos betegségeik miatt szakították meg theologiai tanulmányaikat, de akik utolsó pillanatukig visszavágytak az Alma Mater kebelére. 1931. január 20-án, Aradon elhunyt *Lengyel Anna*, aki 1927. szeptember 29-én iratkozott be. *Donáth Ilonka*, aki 1926. október 2-án iratkozott be, 1931. április 9-én halt el Berettyóújfaluban, Magyarországon *Jakab József*, aki 1926. október 2-án iratkozott be, elhunyt 1931. május 22-én Rettegen (Szolnok-Doboka megyében). Ismételten megkísérelték mind a hárman tanulmányaikat folytatni, de a pusztító kór mindig megakadályozta nemes elhatározásukat. A boldog feltámadás reménysége alatt nézünk utánuk!

A) Fegyelem, irodalmi munkásság, oktatás, nevelés

I. Fegyelem

Az intézet tanárai között a testvéri jóviszony természetes és magátólértetődő volt ebben a tanévben is. A legjobb egyetértésben, egymást megértve és egymás munkáját támogatva, teljesítették kötelességeiket. Egész éven át, minden pénteken este közös bibliaórát tartottak.

Az ifjúság között felmerült egy-két vétséget az illetékes официális professzorok pásztorilag intézték el. Az ifjúság, különösen az Ifjúsági Egyesület útján, mindent megtett, hogy közöttte a fegyelmezett keresztyén élet rendje fennálljon. Ez évben is elismeréssel kell megállapítanunk, hogy az Ifjúsági Egyesület és ennek elnöke és presbiteriuma a tanári kar fegyelmező munkáját nagymértékben elősegítette és megkönnyítette.

II. Tanárok irodalmi munkássága

Kecskeméthy István. A Kis Tükör c. családi lap felelős szerkesztője és kiadója. Önállóan megjelent dolgozatai az 1930—31. tanév folyamán: „Kommentár a tizenkét prófétához“ c. ciklusban megjelentek: „IX. Habakuk próféta könyve“, „XI. Obadja próféta könyve“, „XII. Joel próféta könyve“. Az *Újtestamentum fordítása*, a skót bibliatársaság kiadásában.

Dr. Tavaszgy Sándor. Az Ut egyik szerkesztője, a Kálvinista Világ felelős szerkesztője. A tanév folyamán megjelent dolgozatai: „Magyar tudományos törekvések Erdélyben“. (Megjelent az Erdélyi Múzeum-Egyesület kilencedik vándorgyűlésének Emlékkönyvében, Kvár, 1931.) „Barth, a theologus“ (Megjelent a Protestáns Szemle, XL. évf. 4. számában), „A theologiai irányok ártértékelése. A dialektikai theologia, mint a theologiai irányok korrekciója.“ (Dolgozatok a református theologiai tudományok köréből c. vállalat 7. száma, Kvár, 1931.) „A szociális és gazdasági törekvések theologiai-etikai megítélése“ (Dolgozatok... stb. 10. száma, Kvár, 1931.) „Isten nagyságos dolgai“ c. prédikációs kötet egyik írója. (Megjelent Nagybánya, 1931.) „Keresztyénség és metafizika“ (Az Ut 1931. 1. számában). „A Kijelentés és a tudományos megismerés“ (lásd Értesítő első helyén). Ezekon kívül több kisebb cikke a Kálvinista Világban.

Dr. Imre Lajos. Tudományos dolgozatai Az Úr c. folyóiratban jelentek meg. (Az ifjúság társ. helyzete. Tanterv, tan-

anyag, tankönyv, Egyházfegyelmi Szabályzat). Önállóan megjelent művei: *Az íjűség válsága*, *A sáfárkodó egyház az Ifjú Erdély kiadásában*, *A kijelentés és a pedagógia a Dolgozatok a ref. theol. tud. köréből* c. sorozatban jelentek meg.

Dr. Gönczy Lajos „Az igehirdetés tényezői egymáshoz való viszonyukban” Kolozsvár, 1931. „Istennek nagyságos dolgai.” Akad. istentiszteleti prédikációk, Kolozsvár, 1930. A prédikációs könyvet szerkesztette és a Fakultás többi professzorai-val kiadta. *Kálvinista Világ*-ban, *Református Szemlé*-ben, *Református Család*-ban pár kisebb cikk.

Dr. Nagy Géza. Cikkei, tanulmányai „Az Út”-ban, a „Theológiai Szemle”-ben, a *Református Család*-ban és az „Erdélyi Múzeum”-ban jelentek meg. Önálló munkája *Barth theológiájának előzményei, kritikája és jelentősége*. Debrecen, 1930. Nagyobb tanulmánya *A legújabb Bethlen-irodalom kritikája*. (Erdélyi Múzeum 1931.)

Maksay Albert. A „Református Család” szerkesztője. Cikkek „Az Út”-ban és a „Kálvinista Világ”-ban. „Az exégézis problémái” c. füzet, a *Dolgozatok a theológia tudomány köréből*” sorozatban.

III. Tanulási eredmény.

A *kollektivumok eredményéről* a következőkben számolhatunk be az 1930–31. tanév első és második félévéről:

Évfolyam	I. év		II. év		III. év.		IV. év		I-IV. év	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Beiratkozott	44	40	67	66	48	46	33	33	192	185
Szabadságot (kollokviumra nem köt.)	2	2	—	—	7	6	5	6	14	14
Jeles	1	1	7	1	3	—	5	2	16	4
Jó	16	10	16	23	12	9	6	17	50	52
Elégséges	10	23	36	36	14	12	15	13	84	84
Elégtelen 1 tárgyból	1	1	—	—	4	3	—	—	5	4
Elégtelen 2 tárgyból	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Nem kollokvált 1 tárgyból	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
Nem kollekvált 2 tárgyból	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Nem kollekvált több tárgyból	—	—	6	3	5	6	1	—	12	14
Nem kol.ekvált egy tárgyból sem	—	2	1	3	2	4	1	1	4	10
Kimaradt	4	—	1	—	1	—	—	—	5	—
Meghalt	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Összesen:	44	40	67	66	48	46	33	33	192	185

Az első félévet jeles eredménnyel végezte a félév lezárásakor: 1 első, 7 másod, 3 harmad és 5 negyedéves Jó ered-

ménnyel: 16 első, 16 másod, 12 harmad és 6 negyed éves hallgató. Elégséges eredménnyel végezte: 19 első, 36 másod, 14 harmad, 15 negyedéves. Egy tantárgyból elégtelent kapott: 1 első, 4 harmad éves hallgató. Két tantárgyból elégtelent kapott 1 első éves hallgató. Nem kollokvált több tárgyból 6 másod, 5 harmad, 1 negyedéves hallgató. Nem kollokvált egy tárgyból sem 1 másod, 2 harmad, 1 negyed éves hallgató.

Az első félév zárásakor kollokviumaikkal rendben nem levő hallgatók közül a második félévi szigorított kollokvium alkalmával javítottak, illetve elmaradt kollokviumaikat pótolták az első éven 2. Tehát az első évesek közül jeles eredménnyel végezte 1, jó eredménnyel 17, elégséges eredménnyel 20. Nem rendezte félévét 1. Kimaradt 4 hallgató.

A második éven kollokviumaikat pótolta 3, s így a második éven az első félévet jeles eredménnyel végezte 7, jó eredménnyel 18, elégséges eredménnyel 37, félévét nem rendezte 4. Kimaradt 1 hallgató.

A harmad éven kollokviumaikat pótolták 3-an s így az első félévet jeles eredménnyel végezte 3, jó eredménnyel végezte 13, elégséges eredménnyel végezte 16 és félévét nem rendezte 8 harmadéves hallgató.

A negyed éven kollokviumait pótolta 1, az első félévet jeles eredménnyel végezte 5, jó eredménnyel 6, elégséges eredménnyel 16 és félévét nem rendezte 1 negyedéves hallgató.

A második félév tanulmányi eredménye a következő:

Az első évet jeles eredménnyel végezte 1, jó eredménnyel 10, elégséges eredménnyel 23, elégtelen egy tárgyból 1, nem kollokvált két tárgyból 1, nem kollokvált egy tárgyból sem 2.

Másod évet jeles eredménnyel végezte 1, jó eredménnyel 23, elégséges eredménnyel végezte 36, nem kollokvált több tárgyból 3, nem kollokvált egy tárgyból sem 3.

A harmad évet jeles eredménnyel végezte — jó eredménnyel végezte 9, elégséges eredménnyel végezte 12, elégtelen egy tárgyból 3, nem kollokvált egy tárgyból — nem kollokvált több tárgyból 6, nem kollokvált egy tárgyból sem 4 hallgató, meghalt 1 hallgató.

A negyedévet jeles eredménnyel végezte 2, jó eredménnyel 10, elégséges eredménnyel 13, nem kollokvált 2 tárgyból 1, egy tárgyból sem 1.

Vizsgálatok 1. *Theológiai alapvizsgálatot* az idén háromszor tartottunk és pedig 1930 szeptember hó 25-26 napjain javító és rendkívüli alapvizsgálatot tartottunk, amelyre 22 ifju jelentkezett, kik közül javító alapvizsgálatot tett 1, jó eredménnyel 1, teljes alapvizsgát tett 21, kik közül jelesen képesített 3, jól képesített 7, elégségesen képesített 7, három hó mulva tehető javító alapvizsgára utasított 5.

Javító alapvizsgálatot tartottunk 1930 december hó 18-ik napján, melyre 8 hallgató jelentkezett, kik közül javító alapvizsgálatot tett jó eredménnyel 1, elégséges eredménnyel 4, elégtelen egy tárgyból 2, teljes vizsgát tett 2, vizsgálattól visszalépett 1 és ismétlésre utasítva 1.

Rendes alapvizsgálatot tartottunk 1931 június hó 19-20. napjain, amelyre jelentkezett 49 hallgató, kik közül jelesen képesített 8, jól képesített 20, elégségesen képesített 18, három hó mulva tehető javító vizsgálatra utasított 3.

2. *Minősítő vizsga.* Theol. szabályzatunk 79. §. alapján 1930 szeptember 24-én pótmínősítő vizsgálatot tartottunk, melyre 14 hallgató állhatott elő. A vizsgáztató bizottság mind a 14-et a második évfolyamra a felvehetőknak nyilvánította.

Rendes minősítő vizsgálatot tartottunk 1931, június 22-én, melyre 35 első éves hallgató állhatott elő (3-an részint betegség, részint tartozás miatt csak szeptemberben állhatnak elő). A vizsgáztató bizottság mind a 35 ifjut a második évfolyamra felvehetőnek nyilvánította.

3. *Theológiai szakvizsgálatot* az idén kétszer tartottunk és pedig: 1930 szeptember hó 25-26. napjain, melyre 11 hallgató jelentkezett, akik közül egész vizsgát tett jó eredménnyel 4, elégséges eredménnyel 1, három hó mulva tehető javító vizsgára utasított 2, egy év mulva egész vizsgát kell tegyen 2, egy év mulva tartandó javítóvizsgálatra utasított 2.

Rendes I. lelkészképesítő vizsgálatot tartottunk 1931 jun. 26—27. napjain, melyre 26 hallgató jelentkezett, közülük 2 evangélikus.* Jelesen képesített 4, jól képesített 8, elégségesen képesített 8, három hó mulva tehető javító vizsgára utasított 3, egy év mulva tehető javítóvizsgára utasított 1.

4. *Vallásánári vizsgálatot* tartottunk 1931 június hó 23-42. napjain, melyre négyen jelentkeztek, u. m. dr. Mezey Mihály

*) Az ev. hallgatók saját bizottságuk előtt vizsgáztak, e bizottságoknak tagjai voltak a mi professzoraink.

magyarlóposi lelkész, Nagy Ottó okleveles lelkész, Olajos László marosvécsi lelkész és Szabó Endre tordosi lelkész. Kik közül jelesen képesítettett 1, jó fokozattal képesítettett, 2 és képesítettett 1

Az 1930—31. tanévben tartott vizsgálatok kimutatása.

	Theol. alapvizsga			Első lelkészképesítő vizsga		
	Vizsgára jelentkezett ..	22	8	49	11	—
Írásbelije alapján visszautasított	—	—	—	—	—	
Visszautasított	—	—	—	—	—	
Visszalépett	—	1	—	—	—	
Vizsgára állott	22	7	49	11	—	
Összesen :	22	7	49	11	—	
Jeles	3	—	8	—	—	
Jó	7	1	20	4	—	
Elégséges	7	4	18	1	—	
Elégtelen 1 tárgyból	5	2	3	2	—	
Elégtelen 2 tárgyból	—	—	—	2	—	
Elégtelen több tárgyból.	—	—	—	2	—	
Összesen :	22	7	49	11	—	

Külföldön tanultak: Borbáth Dániel Zürichben, Kristóf György és Póth Lajos Baselben, Nelovánkovits József Berlinben, Vajda István és Csép Gergely Strasburgban, Teleky Mihály Strasburgban és Heidelbergben, Csiky József, Bíró Sándor, Kadácsy Zoltán Párisban, Mátyás László Halleban, Kiss Árpád Utrechtben, Farkas Jenő Montpellierben.

IV. Órarend és elvégzett anyag az 1930—31. évben.

1. *Ószövetségi héber nyelv.* I—II. félévben az I. évesek számára heti 3 órában hétfőn, szerdán és pénteken 9—10-ig. Előadta *Dr. Kecskeméthy István* a Cen. 1 6, 8 o. szövege alapján gyakorlatilag, kézíratos gramatikai vezérfonal mellett, a gyenge gyökű igék, számnevek, a mondattan elemei.

2. *Ószövetségi exegézis.* I—II. félévben a II—IV. évesek számára, heti 3 órán, hétfőn, szerdán és pénteken 10—11-ig. Előadta *Dr. Kecskeméthy István.* Joelkönyvének magyarázata szövegkritikai alapon, vallástörténeti megvilágításban. Kézi könyv *Kecskeméthy István* Kommentár a Tizenkét Profétához.

3. *Ószövetségi szeminárium* az I. évesek számára, heti 1 órán, szerdán 3—4-ig. Előadta *Dr. Kecskeméthy István.* Ige-
ragozási és concordantia-gyakorlatok az olvasott szöveg anyagából.

4. *Ó-szövetségi szeminárium* a II—IV évesek számára. Vezette *Dr. Kecskeméthy István*. Heti 1 órán, pénteken 3—4 ig. Obadja könyvének összehasonlítása Jeremia megfelelő locusai-
val az eredeti szöveg alapján.

5. *Új-szövetségi görög nyelv* az I—II. félévben az I. évek számára, heti 3 órában, szerdán 11—12-ig, csütörtökön 10—11-ig, pénteken 11—12. Előadta *Maksay Albert*. Az új-szövetségi görög nyelv helye a Koiné görögségben. A görög nyelvtan alapvető szabályai: ragozás ígéhajlítás; mondat-
tan elemei. Márk 1—4 részeinek olvasása és fordítása; az 1 és 2. részben előforduló synoptikus parallel helyek összehason-
lítása.

6. *Új-szövetségi exegézis* a I—II. félévben a II—IV. évek számára, heti három órán, hétfőn 12—1-ig, kedden 8—9-ig és szombaton 9—10-ig. Első félévben Pál apos-
tolnak Filippibeliekhez írott levelének magyarázata, má sodik félévben a Jelenések könyve 14—22. részének magya-
rázata. Előadta: *Maksay Albert*.

7. *Új-szövetségi irodalom- és vallástörténet* heti 3 órán, hétfőn, szerdán és pénteken 8—9-ig, a III—IV. évesek számára. Elő-
adta *Maksay Albert*. Az új szövetség szövegtörténete; az új-szövetségi kor külső történetének legfontosabb eseményei az egykori judaizmus és hellenizmus; Jézus élete; az apostoli keresztyénség első évtizedei; az egyes új-szövetségi könyvek irodalomtörténeti időrendben; az új-szövetségi vallás belső irányító eszméi; a paulinizmus, a synoptikusok, a johannizmus jellegzetességei; az új-szövetségi kánon története.

8. *A magyar református egyház története* az I. évesek szá-
mára az I—II. félévben, heti 2 órán csütörtökön és pénteken 8—9-ig. Előadta *Dr. Nagy Géza*. Elsőfélévben az Ősvallástól, a reformáció fellépéséig (1526), a II. félévben a reformáció elterjedésétől az 1904—907. zsinatig.

9. *Az egyetemes keresztyénség története* az I—II. félévben, heti 4 órán, hétfőn 11—12-ig, csütörtök 11—12-ig pénteken 11—12-ig és szombaton 10—11 ig, a II. évesek számára előadta *Dr. Nagy Géza*. Első félévben a keresztyénség előállításától a dualizmusig, a második félévben a birodalmi keresztyénség korától Kálvin haláláig (1564).

10. *A magyar protestantizmus története* az I—II. félévben a III—IV. évesek számára heti 3 órán, kedden 9—10, szerdán

11—12-ig és szombaton 12—1-ig. Előadta *Dr. Nagy Géza*. Első félévben, a magyar föld népeinek keresztyén hitre térésétől. Méliusz haláláig, (1571). A második félévben a XVII, század ref. tudományos irodalmától a legújabb kor egyházpolitikai, belmissziói és iskolatörténeti eseményeiig.

11. *Historai szeminárium* heti 1 órán, II—IV. évesek számára, pénteken 4—5-ig. Vezette *Dr. Nagy Géza*. Erdély politikai és egyházi története a régi krónikairók (Borsos Sebestyén, Nagy Szabó Ferenc, Szalárdy János és gróf Bethlen Miklós) kritikai elemzése alapján. Mindkét félévben.

12. *A hitvallások ismertetése* az I. évfolyamnak, I. és II. félévben, heti 2 órán, szerdán 10—11-ig, szombaton 11—12-ig. Előadta *Dr. Tavaszy Sándor*. Heidelbergi Káté. II. Helvét hitvallás, Luther Kis Kátéja, Ágostai Hitvallás.

13. *Theologiai encyklopédia*, I. évfolyamnak, I—II. félévben, heti egy órán előadta *Dr. Tavaszy Sándor*, hétfőn 10—11-ig.

14. *Filozófiai encyklopédia* az I—II. évfolyamnak I—II. felében, heti 2 órán, kedden 11—12 ig és csütörtökön 9—10-ig, előadta *Dr. Tavaszy Sándor*.

15. *Vallásfilozófia* a II. évfolyam számára az I—II. félévben, heti 2 órán, hétfőn 9—10-ig, szerdán 11—12-ig. A vallások története és a vallás jelentése. Előadta *Dr. Tavaszy Sándor*.

16. *Református Dogmatika* a III—IV. évfolyam számára az I. II. félévben, heti 4 órán, kedd 10—11-ig, szerda 9—10-ig, csütörtök 10—11-ig és szombaton 10—11-ig. Előadta *Dr. Tavaszy Sándor*.

17. *Kierkegaard vallásfilozófiája* az I. félévben, heti egy órán I—IV. évesek számára. Előadta *Dr. Tavaszy Sándor*.

18. *Filozófiai szeminárium* I—II. évesek számára, II. félévben, Társadalom és történetfilozófiai kérdések. Vezette *Dr. Tavaszy Sándor*, heti egy órán csütörtökön 4—5-ig.

19. *Systematikai theologiai szeminárium* III—IV. évesek számára a II. félévben, heti 2 órán, csütörtökön 5—7-ig. Vezette *Dr. Tavaszy Sándor*. Tárgyaltattak szociális etikai kérdések.

20. *Szentírás tartalmi ismertetése* az I. évfolyam számára, I—II. félévben, heti 2 órán, csütörtökön 11—12-ig és pénteken 10—11-ig. Előadta *Dr. Imre Lajos*.

21. *Neveléstan és történet* a II. évfolyam számára. I—II. félévben, heti 3 órán, kedden 10—11-ig, csütörtökön 10—11-ig, szombat 11—12-ig. Előadta *Dr. Imre Lajos*.

22. *Katechetika* a III—IV évfolyam számára, heti 2 órában, hétfőn 11—12-ig és pénteken 9—10-ig. Előadta *Dr. Imre Lajos*.

23. *Egyházjog és egyházi törvények* a III—IV. évfolyam számára, heti két órán, hétfőn 9—10-ig és kedden 11—12-ig. Előadta *Dr. Imre Lajos*.

24. *Vallásitanítási gyakorlatok*, gyakorlati tanítás a ref. Kollegium IV. osztályban a IV évesek számára, heti 2 órán, csütörtökön 8—10-ig. Vezette *Dr. Imre Lajos*.

25. *Poimenikai szeminárium* Kálvin poimenikája III—IV. évesek számára, heti egy órán, szerdán 12—1-ig. Vezette *Dr. Imre Lajos*.

26. *Szónoklati gyakorlatok* az I—II. félévben az I. évesek számára, heti 2 órán, kedd 9—11-ig. Vezette *Dr. Gönczy Lajos*.

27. *A lelkipásztor és a társas élet*, heti egy órán az I. évfolyam számára. Előadta *Dr. Gönczy Lajos*, szombaton 10—11-ig.

28. *Vasárnapi iskolai munka*, I—IV. évesek számára, heti 2 órán, szerdán 5—6-ig és vasárnap 9—10-ig. előadta *Dr. Gönczy Lajos*.

29. *Homiletika*, heti 2 órán, mindkét félévben a II. évesek számára, hétfőn 8—9-ig és szerdán 8—9-ig. Előadta *Dr. Gönczy Lajos*.

30. *Homiletikai és liturgikai gyakorlatok* II. évesek számára, I. és II. félévben heti 2 órán, pénteken 8—10-ig. Vezette *Dr. Gönczy Lajos*.

31. *Liturgia*, heti 2 órán I. és II. félévben a III. évesek számára, heti 2 órán, csütörtökön 11—12-ig és szombaton 11—12-ig. Előadta: *Dr. Gönczy Lajos*.

32. *Homiletikai szeminárium* I. és II. félévben heti 2—2 órában két csoportban, III. éveseknek csütörtökön 8—10-ig, IV. éveseknek pénteken 11—1-ig. Vezette *Dr. Gönczy Lajos*.

33. *Egyházi ének és zene* mindkét félévben mind a négy évfolyam számára, heti 2—2 órán. Az I. évnél hétfő fél 3—fél 4-ig és kedden fél 5—fél 6-ig. II. évnél kedden fél 3—fél 5-ig, III. évnél szerdán 3—5-ig, IV. évnél hétfőn fél 4—fél 6-ig. Tanította *Nagy Gerő*.

34. *Román nyelv*, mind a négy évfolyam számára, mindkét félévben, heti 2—2 órában, az I. évnek hétfőn 8—9-ig és kedden 8—9-ig, II. évnek kedden 9—10-ig és szerdán 9—10-ig, III. évnek hétfőn 4—5-ig és kedden 5—6-ig, IV. évnek hétfőn 6—7-ig és kedden 6—7-ig. Előadta *Pop Sever*, majd május 5-től *Mureşan Sabin*.

35. *Fajafejlesztéstan*, IV. évesek számára mind a két félévben heti egy órában, szerdán 4—5-ig. Előadta *Török Bálint*.

36. *Közegészségtan* mindkét félévben, heti 2—2 órában, az I—II. éveseknek kedden 5—7-ig, a III—IV. éveseknek pénteken 5—7-ig. Előadta *Dr. Török Imre*.

37. *Angol nyelv* mindkét félévben, kezdőknek és haladóknak, heti 2—2 órán, tanították *R. J. Chisholm* és *Csürös Blanka*.

38. *Angol beszélgetés*, haladóknak tartotta *R. J. Chisholm*, skót lelkész, heti egy órán.

39. *Francia nyelv*, mindkét félévben kezdőknek és haladóknak, heti 2—2 órában az I—IV. éveseknek, tanította *Dr. Kovács János*.

40. *Német nyelv*, mindkét félévben, kezdőknek és haladóknak, heti 2—2 órában, I—IV. éveseknek tanította *Dr. Császár Károly*.

41. *Énekkar*, mindkét félévben I—IV. éveseknek. Vezette *Tárcza Bertalan*, tanár.

V. Nevelés

Csak a régi értesítői terv kedvéért vesszük fel külön a nevelés kérdését. Intézetünk minden munkája ugyanis a *keresztén* nevelés szolgálatában áll. A nevelést célzó egyes tevékenységeinket az Értesítő több pontján már felemlítettük. Minden alkalmat megragadtunk, hogy nevelői hatásokat közvetítsünk. Jól tudjuk, hogy nem mi nevelünk, hanem a Szentlélek-Isten végzi általunk ezt az áldott tevékenységet. Épen ezért, úgy a személyes érintkezésben, mint az együttes nevelői munkákban arra törekedtünk, hogy a Szentlélek-Istennel engedelmes eszközei lehessünk. Az évtörténeti részben rámutattunk a különböző alkalmakra. Itt csak azt jegyezzük meg, hogy a szombat-esti préceseken, a szerda-esti bibliaórákon, akadémia istentiszteleteken, a teológus-konferencián kívül még más konferenciákat is tartottunk, hogy a személyes érint-

kezésre módot adjunk. Mindenik professzor egész éven át, hetenkint fogadó-órát tartott. Az Uriszent Vacsorát két alkalommal, u. m. advent első Vasárnapján és Böjtfő-Vasárnapján kiszolgáltattuk az egész ifjuságnak, az akadémiai istentiszteleti gyülekezetnek minden más alkalommal is. Az Urvacsorát megelőző héten minden este, az egész ifjuság jelenlétében, bűnbánati istentiszteletet tartottunk.

VI. Egészségügyi jelentés

Dr. Török Imre, intézeti orvos a következő jelentést tette :
A theologiai Fakultás egészségügyi állapota a következő számokban nyer kifejezést :

Influenza	37
Gyomorbélhurut	3
Idegés kimerültség	23
Chron. tüdőcsucshurut	17
Vérszegénység	12
Hörghurut	8
Furunculosis és tályog	3
Angina ..	8
Szemkötőhártya gyulladás	4
Halálozás (a vidéken, ismeretlen ok miatt <i>Szász I.</i>)	1

Operációra egy került, torokmandula megnagyobbodás miatt.

Betegség miatt szabadságoltak száma 15, legnagyobb-részt chron. tüdőcsucshurut miatt főképp az őszi és tavaszi hónapokban. Ezekből recrutálódtak a vérszegénység esetei is s ugyancsak ezek betegedtek meg elsősorban ideges kimerültségben is.

Átmeneti megbetegedések kezelésére, esetleges inkonvenyiabilis betegségek elkülönítésére kívánatos volna a betegszobának egy kis kézi gyógyszerzárral való felszerelése.

A hallgatók csak az első orvosi segélynyújtásban való intenzivebb kiképzésére igen jótékonyan hatna egy kis mentőszekrénynek s egyéb hasonlócélú requisitumoknak a beállítása.

VII. Jelentés a pályadíjakról és jutalmazásokról

Az 1929—30 tanévre kitűzött pályatételekről és jutalmakról a következőkben tesszük meg jelentésünket :

1. **A héber nyelvből** az első éveseknek : szóbeli nyílt ver-

senyen a legjobb haladást tanusítónak jutalmazására a gróf Teleki-alapítványból 64 lej, amelyet a tanári kar 500 lejre egészít ki. A verseny anyaga az egész évi anyag és a 78. zsolttár. A versenyvizsgára kiküldött bizottság a jutalmat 800 leire javasolta felemelni és a két pályázó között, egyenlő arányban megosztani. Tanári kar a javaslat alapján 400–400 lei pályadíjat adományozott *Geréb Pál* és *Szücs János* I. éves hallgatóknak.

2. Tudományos pályatétel a Szász Domokos és Teleki-alapok összevont kamataiból, ezuttal a **protestántizmus történetéből**: *A modern unitárizmus bírálata*. (Chenning Parker és Carpenter stb. alapján.) Az alapítványok kamatját a tanári kar 1000 lejre egészítette ki. Beérkezett egy pályamunka, amelyről *Dr. Nagy Géza* szaktanár a következő bírálatot terjesztette elő:

A modern unitárizmus bírálata c. pályatételre egy pályamunka érkezett be „Soli Deo gloria” jeligével. Mivel a tétel kifejezetten nem követelte meg a XVIII. századbeli unitárizmus előállításainak historiai ismertetését, ezért a munka írója in medias rész egyenesen az egyes modern unitárius vezetőszemélyiségek hitvilágát, a náluk ismételten hangsúlyozott ú. n. közös keresztyénélőhit lényegét veszi vizsgálat alá. Pedig nem ártott volna, ha rövidesen is, reámutatni arra, amire később itt-ott céloz, hogy mint fonódik bele az ősi szocinianizmusba és arminianus pelagianizmusba a modern pietista-mozgalom és filozófiai természettudományi felvilágosodás. Így a dolgozat inkább rendszeres, apologetikai, mint történeti munka lesz. Az unitárizmus mai gondolkozását, különösen Chamning, Parker, Carpenter és Ferencz J. alapján kimerítően ismerteti és azt a Kálvin Institúciója, a Heid. Káté és a mai theol. nevelést döntően meghatározó barthi theologia alapján el is bírálja. Kifogásolnom kell, hogy bár igyekszik egy áttekinthető rendszert adni, mégis inkább a részleteket látja, mint az egészet átfogó elveket. Ha pld. már a kezdő fejezetekben (a Kijelentés, a hit a mond. unit.-ban) bővebben foglalkozott volna az unitárizmus monista optimizmusával és a ref. keresztyénség dualista radikálizmusával, (eredendő bűn stb.) sokkal biztosabb és könnyebb lett volna a későbbi fejezetek felépítése. Így sokszor belebonyolódik az egyes tanokba s a cáfolatai egyes helyeken csak a dogmatikából vagy a konfesszióból kiszaki-

tott részletek. Természetesen egyes kérdések megoldatlanok előtte is. Az univerzális és Krisztusi kijelentés viszonya, ami pedig itt igen fontos, nincs végérvényesen eldöntve. A hitről pld. azt mondja, hogy az nem immanens, hanem transcendens isteni aktus, ez még csak a kijelentés, holott tudnivaló, hogy ez egy lappal tovább ő is beismeri, hogy immanens, emberi aktív elem is van benne. A Szentháromság, amelyet különben ügyesen véd s ezzel egyuttal a liberális teológia tanítását is meg-bírálja, ismét nemcsak ontológiai, hanem axiólogiai, *gyakorlati ismeret* is, amint ezt Melanchton után Kálvin is kifejezetten tanítja. Végül annyira megy a Jézus Krisztus Úr voltának a hangsúlyozásában, hogy még az ellen is tiltakozik, hogy Jézust az unitarizmus *jó barátjának* nevezze, holott ez a biblián alapszik (Ján. 15^{14, 15}) és ker. egyházak tanításában közös kincs. S elítéli, mikor Channing személyes hitet követel Jézusban (egyszerűen élmény keresztyénségnek nevezi!), pedig enélkül nincs reformáció és evangéliumi egyház.

Elteltekintve ezektől a szórványos tévedésektől, amiket inkább túlbuzgóságnak lehet betudni, megállapíthatom, hogy szerző alaposan tanulmányozta a modern unitárius írókat s annak megítéléséhez meg van az a tudása, hite is, amit egy jó theologus növendéktől el lehet várni. Még csak annyit jegyzek meg, hogy az unitarizmus által annyira kiélezett ökumenikus gondolattal (közös ker. hit) több méltánnyal is foglalkozhatott volna, az unitárius erkölcsstant szintén elbírálhatta volna. Stylusa tömör, néhol homályos. A pályadíjra érdemesnek tartom.“

A tanári kar a bírálat alapján elhatározta a jelíges levél felbontását. Megállapított, hogy a pályamű szerzője: Szöcs Endre III. éves theologiai hallgató.

3. Az új testamentomi theológiából tudományos pályatétel: *A páli levelek történeti adatainak és utalásainak összefüggése az egykorú világtörténelmi eseményekkel.* Jutalma a fennmaradt pályadíjak terhére 500 lej. Pályamunka nem adatott be.

4. A gyakorlati theológiából: a) *A legjobb homilétikai szemínáriumi dolgozat írójának és előadójának a Nagy Péter és gróf Teleki-alapból 70 lei, amely 500 leire egészített ki.* A szaktanár javaslata alapján a pályadíj *Kozma Tibor IV. éves theol. hallgatónak* ítéltetett oda.

b) *Egyházi beszéd.* Ésiás 1: 10–17 alapján, a Molnár Al-

bert-alapból 40 lei, kiegészítve 500 leire. Beérkezett két pályamunka, amelyről *Dr Gönczy Lajos* szaktanár a következő bírálatot terjesztette be:

„A Molnár Albert alapra *Ézsaiás 1 10–17* alopján irandó egyházi beszédre két pályamunka érkezett be az első címe: „Halljátok az Úr beszédét.“ E beszéd egyes részeiből megállapítható, hogy a szerző meglátta a textus vezető gondolatát „bünt és ünneplést el nem szenvedhetek.“ És az a magyarázat, amelyet *Ézsaiás 29.13.* citálásával (Ez a nép szájjával közelget hozzám stb.) fűz hozzá, azt mutatja, hogy meg is értette az Igét. A textusszerűsége és szemléletessége való törekvés sem tagadható meg beszédétől. Mindezeknek dacára is a beszéd nem sikerült. *Stilusa* erőtlen, nincs benne kifejező erő, a szabatosság és világosság követelménye ellen gyakran vét. Példa erre két illusztrációja, amelyeket oly laposan mond el és oly ügyetlenül foglal bele beszédébe, hogy személtető erejük emiatt elvész. Az egyiket pld. így kezdi: „Itt eszembe jut egy tó közelében lakó özvegy asszony története, amelyet egy elemi iskolás könyvben olvastam. Történt ugyanis „stb.“ és így végzi „..mert tudta, hogy Krisztus megmondta — és az akkor igaz is — hogyha valaki valami jót tesz a kicsinyek közül valakivel, annyi mintha Velem tette volna.“ A beszéd szerkezetileg sem felel meg a követelményeknek, mert nincs egysége. A bevezetés után, melyben hosszadalmasan bizonygatja, hogy az Úr mindig szólott és ma is szól, azt fejtegeti, mit mond nekünk. Majd áttér arra, mit mondott és miért mondotta azt Izrael népének. s ezután ismét arra tér vissza, hogy mit mond nekünk. Ezek után, bár e részekbe már belefoglalta az alkalmazást is, a textus 17. versére támaszkodva újból arról szól, hogy mi következik mindebből mireánk. Mindezeket a hibákat azzal tetőzi be, hogy *tartalmilag* felületese és szegény. Kevés, sablonos és általánosságban mozgó az amit elmond az Úr üzenetéből. Olyan általánosságokat, amelyeket száz meg száz textusról is el lehetne mondani, kevés módosítással vagy kihagyással.

A beszéd hibái — a stílustól eltekintve — két, egymással szervesen összefüggő okra vihetők vissza. Nem végezte el elég alaposan az exegézis munkáját és nem állította egész beszédét a textus vezetőgondolata szolgálatába. Ennek következtében egyrészt a textust sem egészében sem, részleteiben

nem tudta úgy magáévá tenni, hogy az a történeti hüvelyből kibontva élő, azaz hozzánk és ma szóló igévé legyen. Másrészt a textust és az abból nyert anyagot nem tudta szerves, logikai összefüggésbe állítani, hanem egy külsőleges és erőszakolt kapcsolatot akart teremteni a széteső részek között azáltal, hogy úgy tüntette fel, mint isteni üzenet egyes részeit. Jutalmazásra nem ajánlom.“

A második pályamunka jelígeje „Itélet“, címe: „Amint az Úr felel.“ Formailag jobb a másik beszédnél, szerkezete egységesebb, stílusa világosabb, szabatosabb. De tartalmilag ez sem megfelelő. Bár az utolsó része arra enged következtetni, hogy sejtí a textus igazi értelmét, mégis a beszéd derekas részében a textus szó szerinti és felületes értelmezésénél és alkalmazásánál marad. Nem lát bele a mélyebb, az igazi értelmébe. Nem látja, hogy az Ige nem csupán a szószoros értelmében vett istentiszteletről, annak hibáiról szól, hanem az álszenteskedő, a belsőt külsőségekkel elfedni akaró, a gyorsan elrepülő, kevés ünnep előírásos megtartása árán, a hosszú hétköznapiaknak, az egész életnek az Isten szolgálatából való kivonására igyekvő életirányzat ellen emeli fel az Úr ítélő szavát. Ezért nem tudja a textus két utolsó versét, annak követelményét természetesen, logikusan hozzákapcsolni a beszéd testéhez. Hosszadalmas, mert nagyon messzi kezdett bevezetés után úgy tér reá a textusra, mintha csak egy illuztációt akarna adni a bevezetésben elmondottak szemléltetésére. Annyira esetleges és erőltetett a bevezetés és a beszéd kapcsolata, hogy ha nem tudnók, mi a textus, csodálkoznánk, miért időzik oly hosszasan ama, kezelésénél fogva egészen jelentéktelenné vált kérdésnél. Két alaphibája van e beszédnek, az egyik, amely a kezdő igehirdetőket szokta kísértetni, az, hogy a jelentőségéhez képest igen nagy a perspectiva, amelybe beállítja. A másik pedig, ami a felületes igehirdetőt jellemzi, az, hogy nem végzi el az exegézis előkészítő munkáját. Ha pld. elolvasta volna a Kálvin magyarázatát, milyen más lett volna ez a beszéd. Mennyivel mélyebb, szemléletesebb, erőteljesebb!

Jutalmazásra nem ajánlom.“

Tanári kar a szaktanár javaslatát elfogadta.

c) *Prédikáció műfordítás* (az eredeti benyújtásával) a Nagy-Péter-alapból 80 lei, 500 leire kiegészítve. Beérkezett egy pályá-

munka „Krisztus a Megváltó“ jelige alatt. Dr. Gönczy Lajos szaktanár a következő birálatot terjesztette elé: Karl Fezer: „Die Macht des Kreuzes“ című nagypénteki beszédének fordítását adja. Egyes, kisebb, az értelem rovására soha sem menő hibáktól eltekintve, tartalmilag egészen helyesen adja vissza az eredeti beszédet. A német nyelvben való otthonosságának bizonyítéka, hogy formailag is meggőzölítő hűséggel tükrözi fordítása K. Fezer igehirdetői egyéniségét, rövid, erőteljes, néhol drámaian tömör és fordulatos előadói modorát. Jutalmazásra érdemes pályamunka.“ Tanári kar a birálat alapján elhatározta a pályadíj kiadását. A jeligés levélke felbontatván, megállapított, hogy szerzője Szász Vilmos II. éves hallgató, akinek a pályadíj kiadatott.

d) *Évzáró ima*, a Hory-alapból 45 lej, 500 lejre kiegészítve. Berékezett két pályamunka, amelyekről a szaktanár a következő birálatot terjesztette elő:

„*Évzáró imára* két pályamunka érkezett be, az egyik „Könyörülj rajtunk Úristen“, a második „Szüntelen imádkozatok“ jelige alatt. A 4 nyolcadiv oldalon sűrű gépirással írt „Könyörülj rajtunk Úristen“ jeligéjű imádság általában megfelel a követelményeknek úgy tartalmi, mint formai tekintetben. Hibája, hogy néhol tulságosan bőbeszédű és e bőbeszédűségből származó ismétlések zavarják az imádság nyugodt menetét. De mivel e hibáján az ismétlések kihagyásával könnyen lehet segíteni, anélkül, hogy az imádságot egészen át kellene dolgozni, az elmondásra alkalmasnak tartom és javasolom, hogy a kitűzött pályadíjat a szerzőnek adjuk ki és bizzuk még azzal, hogy a fentiek figyelembevételével az átdolgozott imádságot az évzáró ünnepélyen mondja el.

A „Szüntelen imádkozatok“ jeligéjű második számú pályamunka szerzője szereti, ezért észrevehetően keresi a csillogó, pompázó kifejezéseket. Ez a törekvése önmagában nem volna hiba, ha a kifejezések keresettségüknél fogva egyaránt nem terhelnék feleslegesen és kirívóan stílusát, másrészt nem lenének frázisszerűvé. A felesleges cicoma, idegen köntös, ellensége a bensőségnek, a közvetlenségnek és alázatos áhitatnak, az igazi imádságok legszebbek, mert természetének megfelelően a kifejezési forma nemes egyszerűsége ékesíti. Tartalmilag úgy a hálaadó, mint a kérő része szegényes. Nemcsak a hálaadás és kérés tárgyainak számát tekintve, hanem

azon módon is, ahogy azokat Isten élé viszi, érzik, hogy ez az imádság nem az Isten előtt álló lélek kicsordulásából, hanem a józan fontolgatás fáradságos munkájából született. Érzik rajta, hogy elsősorban pályamunka. Azért bár szerkezete áttetszőbb, haladása nyugodtabb, mint az első számúé, mögötte marad annak jutalmazásra és elmondásra az első számú pályamunkát ajánlom." A tanári kar a javaslat alapján, elhatározta, hogy a pályadíjat az elsőnek adományozza, akit egyszersmind megbíz az imádságnak az évváró ünnepélyen való elmondásával is. „Könyörülj rajtunk Úristen“ jelígés levél felbontatván, megállapított, hogy a pályaműnek szerzője: Szócs Endre III. éves hallgató, kinek a pályadíj ki is adatott.

5. Az egyházjogból: A hitvallási alap érvényesítése az egyházi törvényben (különös tekintettel a nem magyar református egyházak alkotmányára). A Bartók-alapból 160 lei, kiegészítve 500 leire. Pályamunka nem érkezett be

6. A legjobb harmonium-játszónak nyílt versenyen a Szász Domokos-alapból 160 lei, kiegészítve 500 leire. A versenyvizsgára kiküldött bizottság jelentése alapján a pályadíjat a tanári kar Szilágyi Sándor II. éves theol. hallgatónak ítélte.

7. Kerekes András zilahi vallásitanár 200 leies adománya, az általa kitűzött következő tételre Az erdélyi református egyház főleg iskolai összeköttetései a svájci református egyházzal, kezdettől napjainkig. Pályamunka nem jött be.

8. Máthé Elek sóváradai lelkész a következő pályatételeket tűzte ki a jelen tanévre: a) *Pál apostol életének és apostoli munkásságának világmissziói jelentősége,* b) *Mott János méltatása az evangéliumi világmisszió szempontjából,* c) *Károlyi Gáspár élete, munkássága és magyar protestáns egyháztörténeti jelentősége.* Az előbbi kettőt 500—500 lejjel (s azok időközi kamataival), a harmadikat 1000 lejjel jutalmazza. A három pályatétel közül csak a harmadikra jött be egy pályamunka, amelyről dr. Nagy Géza szaktanár a következő bírálatot terjesztette be

„*Károlyi Gáspár élete, munkássága és magyar protestáns egyháztörténeti jelentősége*“ c pályatételre egy pályamunka érkezett be Jelígeje „*Minden Istené — mindent Istenért*“ A dolgozat az eddig felderített életrajzi adatok alapján ismerteti és méltatja a nagy bibliafordító munkásságát, jelentőségét. Az ifjúság és az első lelkipásztori évek rajza után az ő zsinati sze-

replését, gyülekezeti munkáját és bibliafordítását külön szakaszokban tárgyalja; végül pedig foglalkozik Károlyival, mint theologussal és ker. emberrel, a záró szavakban pedig az ő magyar prot. egyháztörténeti jelentőségével. Hiányzik a kor politikai és vallási képének, ennek a K. jelentőségének megállapításánál annyira fontos kiinduló pontnak a részletezése. Így a dolgozat inkább az egyéni ker. élet és munkásság síkján mozog, illetve ebbe szövi bele az akkori nemzeti és egyházi fejlődésének egy-egy fontos adatát. Az egyes szakaszok végén összegezi is sokszor a történeti adatokból nyert eredményeket, tehát nem téveszti szemel elől, hogy az egyoldalú historizáláson túl itt egy személyiség értékeléséről van szó. Bővebben szólhatna Károlynak a váradi disputációban való szerepléséről, ahol ismét kiütözik az ő harcos jelleme. Egri Lukácsot, az ő zsinatjainak vádlottját szintén részletesebben ismertethette volna, annyival is inkább, mert amint odavetett megjegyzései mutatják (18 l.), meg van a helyes szempontja az antitrinitarizmus megítéléséhez. Károlyit, mint theologust természetesen nem tudja alaposan méltatni, de mint ker. embernél történeti hűséggel állapítja meg a buzgó imádkozás, a háládatosság, a szolgáló szeretet, a felelősségteljes szigorúság, végül az *Isten mértéke alatti* hazafiasság, nemzetszeretet jellemvonásait, sőt igyekszik ezeket egymással kapcsolatba is hozni. Jelentőség (megvédő helyett hitvédő!) úgy kora mint a későbbi nemzedék számára tisztán áll előtte s reámutat arra is, hogy bár életében voltak összeütközései a lutheránusokkal és unitáriusokkal, mégis bibliája összekötő kapocsmá már a magyar prot. felekezetek közt. Stylusa egyszerű, világos, bár itt-ott magyartalanságokat, szokatlan szókapcsolatokat is fellehet fedezni benne. Históriai és theologiai hiányai mellett is szorgalmáért és a tények megítélésénél mutatkozó helyes keresztyén érzékénél fogva a díjra érdemesnek tartom." Tanári kar a szaktanár javaslatát elfogadta amelynek alapján a jelíges levélke felbontatván, megállapított, hogy a pályamunka szerzője; *Szigethy Béla* 11, éves theologiai hallgató, akinek a pályadíj ki is adatott.

9. Dr. Tavaszy Sándor **theol. igazgató a következő pályatételt tűzte ki:** *Geleji Katona István* *theológiája a „Titkok titka” című műve alapján s annak megítélése a dialektikai theológiához való viszonyában.* A pályamunkát 1000 lejjel jutalmazza, Pályamunka nem érkezett be.

10. **Jutalmak**, *Zwingli-alapból 50 lej jeles tanulónak, kiegészítve 500 lejre. A szokás szerint egy-III. éves hallgató kapja. Tanári kar Nagy Győző III. évesnek ítélte oda. A gróf Teleki-alapból 24—24 lej a két legszorgalmasabb diáknak. Szokás szerint egy II és egy IV. éves hallgatónak adandó. Tanári kar Szabó Géza II. éves és Czirják János IV. éves hallgatóknak ítélte oda.*

11. **Ugron István által létesített alap** kamatait a modern nyelvekben a legjobb eredményt elért hallgatóknak adandó ki. A tőke felgyűlt kamatainak összege jelenleg 1500 lej, amelyet a tanári kar a következőknek ítelt oda: *Kocsis Sámuel* I. éves (német nyelv), *Szücs János* I. éves (francia nyelv), és *Füzessy Irén* II. éves (angol nyelv) hallgatóknak fejenként 500—500 lejt.

12. **Dávidházi Bekess Károly alapítványa**, az iratterjesztésben legkiválóbb eredményt elért két hallgatónak, fejenként 500—500 lej, amelyeket a tanári kar *Kilin György* és *Szigethy József* II. éves hallgatóknak ítelt oda

13. **A nyári munkaprogramm kiváló elvégzéséért** a tanári kar az év folyamán a következő hallgatókat jutalmazta: *IV. évről*: Kozma Tibor 500 leu, Farkas Jenő 2 könyv és Gachal János 1 könyv. Dicséretet nyertek: Molnár Károly, Nits István, Bárócz János, Czirják János. *III. évről*: Szöcs Endre 500 leu, Csavar Ernő 2 könyv és Mágner Sándor 1 könyv. *II. évfolyamról*: Lőrincz Sándor 500 leu, Kovács Kálmán 2 könyv, Szigethy József 1 könyv. Dicséretet nyertek: Kacsó Sándor, Kali István, Essig József, Szabó Pál, Gecse János, Kenéz János, Kósa Margit, Nagy Gyula, Pünkösty Lajos, Orth Győző, Nagy Gyula, Kali Zoltán Matos Pál, Szász Vilmos, Weghoffer Sándor, Tóbiás Jenő, Farkas Jenő, Becsey Pál, Bálint Ferenc, Bede László, Csatlós János, Gáll Sándor, Gödri Endre, Jakab Gyula, Kilin György, Kósa Rezső, Kovács László, Lőrincz Mária, Magyar Zoltán, Márton Ferenc, Mihályi Zoltán, Osváth Ernő, Péterffy Kálmán, Péterffy László, Szász Imre, Szilágyi Sándor és Vincze György.

III.

Függelék.

A hallgatók névsora

I. év.

1. Ady József	Kocsis Sámuel
Antal Ferenc	Lovács Gyula
Baksa Árpád (jug.)	25. László Sándor kimaradt
Balla Zoltán	Magyari Miklós
5. Barabás Benedek	Mayer Ottomár kimaradt
Berekméry József	Mester István
Bodrogí János tj.	Miszlai János
Boér András	30. Nagy Fndre
Böjthe Kálmán	Nagy János
10. Bölönyi Tibor kimaradt	Papp Ernő kimaradt
Buthi Sándor	Pataky Pál
Czira László	Röhrig János jug.
Doboly István	35. Sinka József
Dósa Albert	Sipos Kálmán
15. Farkas Károly	Szabó Géza ág. h. ev.
Fekete Rezső	Szabó Sándor
Geréb Pál	Szücs János
Gyárfás Lajos	40. Tőkés Béla
Hamar Béla	Török Lajos
20. Hegyi János	Vajda Domokos
Kerekes János ág. h. ev.	Philippi János rendk. h.
Kern Dániel jug.	Csalner Kurt rendk. h.

II. év.

1. Albert Sándor	Bede László
Antal Márton ág. h.	Benedek Vilmos
Balázs József	Csatlós János
Bartalis József	10. Decsi István kimaradt
5. Bálint Ferenc	Dienes Balázs
Becsey Pál tj. theol.	Farkas Jenő

- Fekete Aladár
Füzessy Irén
15. Gáll Sándor
Gödri Endre
Göncy László
Gruja Farkas
Gyenge Sámuel
20. Gyulay Lajos
Hegyi Mózes
Horváth Viktor
Jakab Gyula
Kali Zoltán
25. Kendeffi László
Kilin György
Kiss Sándor
Kolumbán Ellák
Kósa Rezső
30. Kovács Kálmán
Kovács László
Kun László
Lengyel László
Lőrincz Mária
35. Lőrincz Sándor
Magyari Zoltán
Makay György
Matos Pál ág. h.
Márton Ferenc
40. Máthé Lajos
Medgyesi Lajos
Mihályi Zoltán
Molnár Zoltán
Nagy Gyula
45. Nagy István
Nagy János
Nagy Márton
Orth Győző
Osváth Ernő
50. Pajzos Bálint tj. theol.
Péterffy Kálmán
Péterffy László tj. theol.
Szabó Géza
Szász Imre
55. Szász Vilmos ág. h.
Szennyessy József
Szigethy Béla
Szigethy József
Sziogyártó Albert
60. Szilágyi Sándor
Tóbiás Jenő
Tóth Zoltán tj. theol.
Weghoffer Sándor
Veress László
65. Vincze György
Zoltán Balázs

III. év.

1. Antal Béla
Antal Gusztáv
Balogh Lujza
Bene László
5. Benkő Zoltán
Bíró Zoltán
Butyka Kálmán
Csavar Ernő
Dánér Lajos
10. Essig József ág. h. ev.
Facsar Gyula
Gecse János
Györffi Pál
Imreh Barna
15. Kacsó Sándor
Kali István
Kenéz János
- Kiss Jenő
Kósa Margit
20. Lengyel József
Magos Árpád
Mágner Sándor
Mihály Károly
Módi Pál
25. Molnár Péter
Nagy Ernő
Nagy Gyula
Nelovánkovits József
Pethő Mihály szab.
30. Poth Lajos szab.
Pütkösti Lajos
Pütkösti Sándor
Sexty Zoltán ág. h. ev.
Simon Imre

35. Sipos Géza	Erdélyi Gyula tj. theol.
Soós József	Jánossy Zoltán tj. theol.
Szabó Pál	Kovács Zoltán tj. theol.
Szász István	Nagy Ferenc tj. theol.
Szőcs Endre	45. Székely Béla tj. theol.
40. Varró Dezső	Vargha Béla tj. theol.

IV. év.

1. BáróczJános	Máthé István
Csete István K. jug.	Mátyás Béla ág. h. ev.
Csiki József	Molnár Károly
Czirják János	20. Nemes Dezső
Bene László	Nits István
5. Diószeghy Károly	Papp Zsigmond
Farkas Jenő	Raduch György ág. h. ev.
Fazekas Sándor	Spörl Rudolf
Gachal János jug.	25. Szabó László
Gáll István	Valádi György
10. Geréb Dénes	András Gusztáv tj. theol.
Hosszu István	Benedek Géza tj. theol.
Kenyeres Lajos	Biró Sándor szab.
Kovács József	30. Kadácsy Zoltán szab.
Kozma Tibor	Nagy Endre István tj. theol.
15. Kupán István	Turóczy Lásztó tj. theol.
László János	Dr. Viktor Gabriella

magyarországi

Ifjusági Egyesület Elnökének jelentése

Isten kegyelméből Ifjusági Egyesületünk élete ismét egy évnek áldásaival gazdagodott. Ha visszapillantok az elmúlt iskolai év munkásságára és annak eredményeire, meg kell állapítanom, hogy nem vagyok hivatott megítélni, mennyi eredményt mutatott fel ebben az iskolai évben Egyesületünk. Hiszen mi csak eszközök voltunk s ha eredményt látunk, Isten az, aki Szentlelke által a munkát véghez vitte rajtunk keresztül. Nem céloim sem a múlt gyengeségeit bírálgatva, fogatkozásait kiemelve, a magunk eredménytöbbletét fitogtatni, mert ha van ilyen, az szintén az idők változásának és újabb követelményeinek természetes következménye. Amennyire azonban a rideg számok és adatok igazolják munkásságunkat, örömmel írom fel Ifjusági Egyesületünknek e mai határkövére nem volt hiábavaló! Isten velünk volt akkor is, ami-

kor repeső szívvel kerestük őt és megkeresett akkor is, ha eltávoztunk tőle.

Megpróbálom most röviden vázolni mindazt a munkát, amit Isten reánk, gyenge eszközeire ebben az évben bízott. Ugy gondolom, hogy elődeink által megkezdett és reánk hagyott kötelességeknek továbbfolytatásában a legjobb erőinket használtuk fel, hogy igyekeztünk igaz sáfárok lenni és hogy ez az év is, mint a múlt iskolai év, a csendes, alapos, céltudatos, de folyton előrehaladó, boldog munkásság éve volt.

Az autonómiát, mely szellemi nagykorúságot és önmagavezetésére való megérést jelent, teljes mértékben élveztük és örömmel jelentem, hogy a jelen ifjuság, nem tette méltatlanná magát az autonómia gyakorlására.

Ifjusági Egyesületünk munkája ebben az évben is erkölcsi és adminisztratív téren nyilvánult meg. Szüntelen azon volt, hogy a tagokban folytonosan ébren tartsa az egymásiránti felelősség érzetét, hogy egymást gyengeségeiben támogatva, szükségeiben felsegítve, egymásért való szeretetteljes, odaadó munkával megvalósítson egy igazi szeretetközösséget, melyben mindenki megvívhatta azt a harcot, amelyet Isten ebben a világban részére kijelölt.

A kísértések mindig ott leselkedtek, hogy megrontsák az igaz ügyet, de Isten szava erősebb volt. Kítűzött célunk megvalósításában az Egyesület nem riadt vissza az igazi kalvinista szigortól sem. Örömmel állapítom azonban meg, hogy Ifjuságunk életében, — ha történtek is kisebb defektusok, — nagyobb kilengés nem fordult elő, ami súlyosabb fegyelmi esetet, vagy épen botránkozást okozott volna. Az Ifjuság megértette az idők komoly munkára és alázatos, szerény magatartásra intő szavát, látta az idők jelét és igyekezett hivatásának magaslatára emelkedve, azt méltóan betölteni.

Adminisztratív és anyagi téren tevékenységünk a következő eredményt mutatja:

Ugy az Ifjusági Egyesületünk, mint az Önszegélyző Pénztárunk, igen nagy pénzforgalmat bonyolított le. A nagyobbodó pénzmennyiség kezelésére az eddigi könyvelési rendszer nem bizonyult kielégítőnek, ezért ez évben beállítottunk mindkét pénztárba egy folyószámla rendszerű könyvvitelt, amely ugy a pénztár adminisztratív vezetését, mint a tényleges vagyoni állapotának azonnali megállapítását és könnyű ellenőrzését teszi lehetővé.

Az Ifjusági Pénztár állapotát ez év elején örökségül átvett 47.938 Lei értékű vagyon és ezévi újabb gyarapodás képezi. Az örökségből kiindulva, az évi forgalom 339.266 leire emelkedett. Az évi kiadásunk 331.167 Lei volt. Tiszta jövedelem tehát nyolcezer kilencvenkilenc Lei (8099 Lei). Ezt hozzáadva az év elején örökölt vagyonhoz, a jelenlegi pénztári vagyonunk 55 037 Leit tesz ki.

Az ifjusági pénztárból készpénzben, azután pedig kurzusvezetés, gépelés és sokszorosítás honoráriumaként képpen az ifjuság illetékes tagjainak 34.040 lei segélyt osztottunk ki.

Egyesületünk a hallgatóság tanulmányainak megkönnyítése céljából az összes szükséges kurzusokat a saját kebelében igen szép kiállításban állította elő.

Önsegélyző pénztárunk, mely fennállásának most negyedik évfolyamát érte meg, ezévben is betöltötte hivatását. Ebben az évben is, amikor mindnyájunknak oly nagy anyagi nehézségekkel kellett megküzdeni, sok testvérünknek osztattuk el kamatmentes kölcsönadás által anyagi aggodalmait. Segélyezésre fordított összeg 47.167 Lei. Az egyesület összes vagyona 175.780 Lei. Láthatjuk ebből, hogy a megalakítás első évében befolyt 15.000 Lei minden anyagi nehézség ellenére is milyen szépen gyarapodott.

Az Ének-zene Egylet ezelőtt is fennállott Fakultásunkon, de mint autonom és külön alapszabályzattal és teljes tisztikarral bíró egyesület csak ebben a zévben, 1931. március 12-én alakult meg. Az egyesület a zene terén nem fejtett ki említésre méltó tevékenységet, ellenben nagyon áldásos munkát végzett a magyar dal művelése terén. Az egyesület vagyonát képezte az év elején minden egyes hallgató által befizetett tagsági díj, mely 3600 lei összeget tett ki. Ez az összeg ünnepélyek rendezésével és özvegy Kilyén Sándorné urasszony 1000 lejes adományával, — melyért e helyről is az egylet nevében hálás köszönetemet fejezem ki — 15.170.50 Leire növekedett. Ezt az összeget 1931. május 1—3-ig rendezett II. Ifjusági dalosverseny utiköltségére fordítottuk teljes egészében. A versenyen énekkarunk 79 taggal vett részt Tárcza Bertalan tanár ur vezetésével és a férfikarok csoportjában első díjat: nagy aranyérmét és diszoklevelet nyert. A versennyel kapcsolatos egyéni versenyekben is a theológus ifjuság szép eredményeket ért el: hegedü-, orgona- és ének-

versenyen két első, két második és egy harmadik díjat nyert. Az egyesület saját részére rendezett ünnepélyein kívül az akadémiai estélyeken és templomi ünnepélyeken is részt vett.

Hálával emlékezem meg Tárca Bertalan tanár urnak működéséről, ki mint énekkarunk barátja és vezetője, fáradhatatlan munkásságot fejtett ki dalárdánk céljának megvalósítása érdekében. Szives fáradozásáért ez alkalommal az egyesület nevében is hálás köszönetet mondok.

Önképzőkörünk ebben az évben is megalakult. Az ifjuság önképzése terén a multihoz viszonyítva, nagy hanyatlás állott be. Tervezgetések voltak ugyan az év elején, de sajnos, csaknem mind megvalósítatlanul maradtak. Mindössze egy diszgyűlés és egy Szabolcska-ünnepély rendezésének megemlítésével számolhatok be a Kör évi működéséről. A Kör vagyona banki kamattal együtt 1105 Leire növekedett

Ifjusági olvasótermünk, — ahová 28 féle havonként egyszer megjelenő folyóiratot, 34 heti újságot, 12 hetilapot és 14 napilapot járattunk, — ebben az évben is, a vakációkat nem számítva, mindennap nemcsak a theologus, hanem az összes kolozsvári felsőbbiskolás hallgatók rendelkezésére állott. Az újságokat és folyóiratokat ingyen kaptuk, melyért mindnyájunk hálás köszönetét tolmácsolom a lapkiadóknak.

Olvasótermünk mellett az ifjusági könyvtárt is nagyon sokan látogatták, bár kevés új példánnyal rendelkezünk. A tudományos könyvek száma 278, a szépirodalmiakké pedig 302.

Ez az év volt az első az impériumváltás óta, amikor ifjusági konferenciáinkon külföldi hittestvéreink nagyobb számban megjelentek. A konferencia áldott alkalom volt arra, hogy egymás gondolatait kölcsönösen kicserélve, a jövőre újabb kapcsolópontokat találjon az ifjuság közös ügyeink intézésében. Felvetődött a diákcsere akció kérdésének beindítása is, anely a Nagytiszt. Tanári kar hozzájárulása folytán a jövő évben már életbe fog lépni.

Jelentésem végén lesújtó fájdalommal, de Istenben való megnyugvással emlékezem meg arról a mély gyászról, amely ifjuságunkat Lengyel Anna, Donáth Ilonka, Szász István és Jakab József szeretett testvéreink elvesztése álta! érte.

Haláluk hírére mindnyájunk lelke fájdalmasan remegett meg, hiszen mi mindnyájan oly nagyon szerettük őket. Krisztus követeként jártak közöttünk s törhetetlen hitük, erős

akarattuk és Istenben való alázatos megnyugvásuk mindig példaképpen ragyogott előttünk és soha ki nem törölhető nyomokat hagyott mindnyájunk lelkében. Emléküket mindig kegyelettel fogjuk őrizni s hisszük, hogy elvesztésükkel nem szakadtunk el örökre tőlük, mert a lélek él, a célnál találkozunk.

Ezekben próbáltam rövid vázlatát adni Egyesületünk ezévi munkásságának. Lehet, hogy beszámolómmal nem fedő mindenben a valóságot, lehet, hogy hiányos, lehet, hogy néhol túloz. Azonban úgy gondolom, nem is az a fontos, hogy mit végeztünk el, hanem az, hogy az elvégzettekben Isten mit használt fel a maga dicsőségére. A munka továbbfolytatása az utánunk következőkre vár. Mi hálát adunk Istennek, hogy adott erőt, kitartást munkáinkban, megőrzött a kísértésekben, megerősített a csüggedésben s ha csak egy parányi lépéssel is, Hozzád közelebb juthattunk.

Ezzel az Isten iránti hálaadással fejezem be évi jelentésemet.

Bárócz János,
e. i. ifj. elnök.

I. K. E. évváró jelentése 1930—31. egyesületi évről.

Ifjúsági ker. Egyesületünk ez évben ünnepli csendben fennállásának 10 éves jubileumát. Mikor az 1920-as zavaros időkben Erdélyben minden ifjúsági munka megdermedt, akkor kezdett élni. Először csak néhány lelkes ifju-barát elképzelésében, de aztán komoly valóságban is. Az egyesület megalakult és csendesesen működni kezdett. Előbb kis körzetben, de ma már Isten előtti hálaadással mondhatjuk, hogy széles körben. Tagjai ajkukon a Krisztus nevével, szívében forró szeretettel kezdik összegyűjteni azokat az ifjakat, akik keresik a Krisztus lábainál való pihenést, de ebben a zűrzavaros világban nem tudják megtalálni. És a munka eredményeképpen mind jobban és jobban nő azoknak a száma, akik megtalálták. Bizonyosságot tenni felvonulhatnának azok az egyetemi hallgató, gimnazista, iparos, kereskedő és földműves ifjak, akik a Bibliakörörökben megtalálták Őt és a konferenciákon Őáltala megtalálták egymást. Tulajdonképpen ez a mi munkánk. 10 éven keresztül ebben állott és mi ezután sem akarunk egyebet tenni, mint boldogan átengedni magunkat Istennek, kinek

kezében mi, a gyengék és erőtlenek, hatalmas és erős eszközök lehetünk az Ő országa terjesztésére.

Az egyesület szellemének megismeréséhez és így munkája értékeléséhez tudnunk kell azt, hogy az I. K. E. tulajképpen két nagy egész világot átölelő egyesületnek az erdélyi képviselője. Ez a két egyesület: 1. az Y. M. C. A. „Ifjusági Ker. Egyesületek Szövetsége“ melynek programja az egész ifjuság evangéliumi alapon való nevelése és 2. a genfi Világ Diák Szövetség, kizárólag diákokat magába foglaló egyesület Mindkettővel állandó összeköttetésben áll, előbbivel közvetlenül, míg az utóbbival a romániai ker. Diákszövetségen F. A. C. S. R.-en keresztül. Az év folyamán abban a megkülönböztetett tiszteletben volt részünk, hogy Henriod úr, a genfi központ részéről külön meglátogatta egyesületünket.

Egyesületi évünk 1930 okt. 3-ikán tartott választmány, illetve 1930 okt. 4-én tartott közgyűléssel vette kezdetét, amelyen az egyesület vezetősége következőképpen állott munkába: Elnök: Dr. Imre Lajos th. prof., alelnök: Molnár Károly, főtitkár: Antal Gusztáv, főjegyző: Máthé István, pénztáros: Orth Győző, ellenőr: Csete K. István, könyvtáros: Gödri Endre, játékszertáros: Pütkösti Sándor th. hallgatók. Az egyes munkakörök vezetői: utazó titkár: László Dezső, Ifjú Erdély felelős szerkesztő: Nagy József, Szocialis körök titkár: Lengyel László theol. hallgató, misszió titkár; Nagy Gyula theol. hall. Theologiai bibliakörök titkár: Facsar Gyula th. hallg. Ifj. bibliakörök titkár: Csavar Ernő, majd Simon Imre és végül Pütkösti Sándor th. hallgatók, kirándulási ügyek titkára: Szigethy Béla th. hallg. és egyet. hallgatók titkára Tonk Emil orvostanhallgató. Iratterjesztésünket vezette Bekess Károly th. háznagy, Kelemen Juliska állandó segítségével. A választmány tagjai voltak: Báróczi János, Kovács József, Cziráki János, Balogh Lujza, Nagy Gyula, Szöcs Endre, Lőrincz Mária. Szabó Géza és Zoltán Balázs th. hallgatók; Benedek Géza fil. és tört. szakos tj., Vajna Judith term. tud. tj. Molnár Zoltán orv. tan. hallg. Nagy Erzsébet ker. ak. hallg. és Váró György joghallgató. Szövetségi alelnök: Kovács Géza moreni lelkész és szöv. megbízott Laczka Lajos bukaresti ker. ak.-i hallgató Jelenben egyesületünknek van 350 tagja, ezekből senior tag 183, rendes tag 135 és pártoló tag 32. A pénztár állapota a következő:

Bevétel: 23,741 lej 25 b. Kiadás: 15,515 lei. Egyenleg 8,226 lej 25 b.

A különböző alapok vagyona Diáksegélyzőakció: 366·75

Külmisszió alap betét 4,074 lej kp. 234·75 lej.

Regáti misszió 2,398 lej „ 8493— lej.

Belmisziói alap „ 7,313 lej —

Bibliaköri könyvakció 3,226 lej 50— lej.

Kirándulási alap „ — „ 560— lej

Az egyesület munkája ez évben is két irányban haladt. Egyoldalról mint *belső munka*; másoldalról, mert a különböző munkakörökben megnyilvánuló szolgálat: *a külső munka*.

I. A *belső munkának* legerősebb szerve a Bibliakör, mely ez évben 9 csoportban működött. Ezek közül 8 kizárólag theologus és 1 egyet. hallg. csoport. A Bibliaköröket a Nt. Professzor Urak, László Dezső utazó titkár és Nagy József th. senior urak vezették az „Úr csodásan működik“ című egyesületünk által kiadott vezérfonal alapján. 120—150-re tehető azoknak a száma, akik szorgalmasan eljártak felfrissülni az Ige vizében. Nagy haladás mutatkozik az egyet. hallgatók Bibliakörén, melyben 25—30-ig vettek részt ref. egyet. hallgatók. Azonban ez a szám mégis megszegyenítően kicsi, ahhoz a 298-as számhoz, melyet az egyetem évkönyve, mint ref. egyet. hallgatók számát kimutat. Belső nevelés céljából szombat esténként főiskolások részére megbeszéléseket tartottunk, melyen az ifjúságot legjobban érdeklő világnézeti problémák kerültek megvitatásra, hozzáértők bevezetése alapján. A belső egység építésére megbeszéléssel összekötött műsoros teadélutánokat tartottunk. Az Ifjúsági Ker. Egyesületek egyetemese imahetét egész hétre kiterjedő gazdag programmal tartottuk meg, úgy itt a theológián, mint a ref. kollegiumban. F. év febr. 14-én mi is megtartottuk a Világ Diák Szövetség imanapját, belekapcsolodva a világ összes diákjainak imaközösségébe. A múlt év júliusában főiskolások részére konferenciát rendeztünk Gyalu községben és ez év folyamán jun. 28—jul 3-ig tartjuk meg a VI. főiskolások konferenciánkat Magyarvita községben. A belső épülést nagyban elősegítette a februári theologus konferencia is. Az egyesület könyvtára és játéka ez évben is a tagok rendelkezésére állottak.

II. Sokkal szélesebbkörű munkát fejtett ki egyesületünk

a *szolgálat* terén. Ez a munka 3 részre oszlik: 1. szociális-köri munka, 2. missziói munka és 3. ifjúsági munka.

1. A szociális kör szegénysorsu I. K. E. tagok segélyezése céljából 10 vallásos ünnepélyt tartott a kolozsvári ref. templomokban, az Iris-telepi imaházban és Szamosfalván (ez utóbbiak azonban inkább a missziói munkát szolgálták, mint a pénzszerzést). Segélyképen kiosztott 6360 lejt 23 főiskolai hallgató részére. Rendszeresen folyt továbbá a szegénysorsu családok látogatása és segélyezés a Ref. Nő- és Leányszövetséggel karöltve és az Aggmenházban lévő ref. hiveinknek rendszeres lelki gondozása.

2. A missziói kör 4 ágban dolgozott, a) szórványgondozás, mely azonban most csak Kolozsvár környékére szorítkozott. Kardosfalván rendszeren istentiszteleteket tartottunk. Ennek a munkának a széleskörűvé tételére egy akció indult meg az I. K. E. részéről, mely ha találkozik a Nt. Esperes urak hozzájárulásával és támogatásával, eredménnyel is járhat. b) Regáti misszió, mely a szétszóródott regáti magyar testvéreink közé viszi el magyarul az evangéliumot. Ebben a munkában nagy része van Kovács Géza moreni lelkipásztornak, az Egyesület mult évi missziói titkárának

c) Külmisszió, mely azonban még csak gyűjtésekből és a misszió gondolatának ébresztgetéséből áll. A külmissziói alap 4308'75 lejt tesz ki.

d) Végül idetartozik az inasmisszió, mely iparos és kereskedőifjak lelki és testi gondozásából áll. 11 I. K. E. tag 6 csoportban 263 iparos és kereskedőifjagnak tartott vallásórát. Az órákon kívüli nevelést szolgálja az inaspatronázs intézménye. Iparosok és keresk. Bibliakör ez évben Hidelvén működött egyetemi hallgatók vezetésével. A theologiai fak. épületében szeretetvendégséggel összekötött inas konferenciát tartottunk ez év febr. 1-én, melyen 63 iparos és kereskedő tanuló vett részt. A lelki gondozás mellett a testi gondozásban is részesülnek a theol. szuterénjében levő 3 szobás inasotthonban, melynek egyik szobája olvasó könyvtárral és folyóiratokkal.

3. Egyesületünk legfontosabb munkája az ifjúság közötti munka, mely egész Romániára kiterjed. Ebben az évben László Dezső utazó titkár látogatásai, a szokásos konferenciák és az „Ifjú Erdély” által volt Egyesületünk kapcsolatban a romániai ref. ifjúsággal. Az utazó titkár ez évben 3 kolle-

gium és 54 gyülekezet ifjuságát látogatta meg. 98 bibliakörben 1740 taggal tartottuk fenn a kapcsolatot. A Bibliakörök közül 9 főiskolás, 37 középiskolás, 1 el. isk., 13 ip kereskdő, 21 földmives és 17 vegyes. Az ifjuság részére több konferenciát rendeztünk: országost múlt év júliusában 112 résztvevővel Székelyföldváron és ez év áprilisában 100 résztvevővel Tordán. Kisebb konferenciák tartottak Székelykeresztur, Kányád, Székelyudvarhely, Parajd, Etéd és Bonchida egyh. községekben. Az idei nyári ifjusági konferencia Aranyosegerbegyen lesz. Az Ifj. Ker. Egyesületek imahetét az egész ország területén megtartottuk.

A munka egységesítésének céljában áll az „Ifjú Erdély“ Dr. Imre Lajos és Nagy József szerkesztésében havi 1350 pld-ban jelenik meg. Ez évben a IX.-ik évfolyamban van és ha az Isten megsegít a jövő évben fogja megünnepelni fennállásának 10 éves jubileumát. A lap kiadását Bekess Károly theologiai háznagy látta el nagy lelkiismeretességgel és hozzáértéssel. Hogy a mai nehéz időkben a lap existálni tud, az a szerkesztők és önfeláldozó munkájuknak az erdménye. Az „Ifjú Erdély“ bevétele az 1930—31. évben 176,934 lei és kiadása 148,209 lei. Egyenleg 28,725 lei. Fájdalmas tényként kell megállapítanunk, hogy az előfizetőknel még künnleió előfizetési díja összesen 147,836 lejt tesz ki.

A munkához szükséges irodalmi anyagot az Ifjú Erdély iratterjesztése szolgáltatta, melyet szintén Bekess Károly theolog. háznagy aa. vezette Kelemen Juliska állandó segítségével. Az iratterjesztés forgalma 432,320 leit tett ki. Bizományban vett könyvekből 232.104 lei értékű könyvet, készpénzen vásárolt könyveket 136,618 lei értékben és saját kiadványainkból 143,017 lei értékű könyvet adott el. Be nem folyt kinnlevőség 130.023 Lei. Bármily nehézsséggel küzdött iratterjesztésünk, áldozatot is hozott: regáti hittestvéreink részére 3423 lei értékű könyvet, a felsősófalvi tűzkárosultak énekeskönyveket és Braziliába szakadt véreink részére könyveket és folyóiratokat küldött.

Meg kell emlékeznünk az I. K. E seniorosztályáról, melybe végzett és nagyobb részt vidéken élő tagjaink tartoznak és akik nagy segítségünkre vannak az ifjuság közötti munkában. A seniortagok évenként konferenciákon jönnek össze a „Kéz a kézben“ című levelező ujsággal tartják fenn

a kapcsolatot egymás és az egyesület között. A lapot László Dezső utazó titkár szerkeszti és ő is adja ki.

III. Végül szólnunk kell a különböző egyesületekkel való kapcsolatunkról. Amint említettem kapcsolatot tartottunk fenn az Y. M. C. A.-val és a genfi Világ Diák Szövetséggel. Erintkezésben állunk az összes romániai fiókegységekkel és azok részére a Föderatja-val karöltve mi rendezzük ez évben a romániai Diákszövetség kongresszusát Brassóban aug. 28-tól szept. 4-ig. Kapcsolatban állunk a Magyarországi testvéregységekkel: Magyar Evangéliumi Diák Szövetséggel, a Soli Deo Gloriával, melynek 40 tagu kirándulócsapatját láttuk a múlt nyáron vendégül és a Keresztyén Ifjusági Egyesületek szövetségével. Ezek konferenciáin képviseltette magát az egyesület. Kapcsolatot tartottunk a csehszlovákiai és jugoszlávai testvéreinkkel levelezés útján. Egyesületünk az utazó titkár által képviselve volt a dasseli falusi vezető konferencián és képviselteti magát a nyár folyamán a Világ Diákszövetség vanmarcus-i (Schweiz) és az Y. M. C. A. amerikai konferenciáján.

Mint kolozsvári magyar főiskolai egyesület a testvéregységekkel a jó viszonyt istápolta és azok elnöki tanácsában Molnár Károly alelnök által magát képviseltette.

Vázlatosan, nagy vonásokban így néz ki az Ifjusági Keresztyén Egyesület ez évi munkája. Nagyt nem alkotott, megoldani ugyan nem tudja ennek az összetört világnak súlyos problémáit, de azért, hogy az örökkévaló üzenetét és ezzel a lélek igazi nyugalalmát szétviszi ennek a nyughatatlan világnak, nyughatatlan vérű ifjusága közé, építi a szeretetnek azt az alapkövét, melyen egyedül épülhet fel kiegyensúlyozott boldog jövőendő.

Antal Gusztáv
e. i. I. K. E. főtítkár.

Pályatételek és jutalmak az 1931–32. tanévre

1. **A héber nyelvből** az első éveseknek: szóbeli nyílt versenyen a legjobb haladást tanusítónak jutalma a gróf Teleki-alapítványból 64 lej, amelyet a tanári kar 500 lejre egészít ki. *A verseny anyaga az egész évi anyag és a 90. zsoltár.*

2. **Tudományos pályatétel** a Szász Domokos és Teleki-alapok összevont kamataiból, ezuttal a **systematika theológiából**. *A Krisztus eljövételéről és az utolsó ítéletről szóló református tan rendszeres előadása.* Az alapítványok kamatját a tanári kar 1000 lejre egészíti ki.

3. **Az újtestamentomi theológiából tudományos pályatétel:** *A páli levelek történeti adatainak és utalásainak összefüggése az egykoru világtörténelmi eseményekkel.* Jutalma a fennmaradt pályadíjak terhére 1000 lei.

3. **A gyakorlati theológiából:** a) *A legjobb homiletikai szeminárium dolgozat írójának és előadójának* a Nagy Péter és gróf Teleki-alapból 70 lei, amely 500 lejre fog kiegészítettetni; a) *Egyházi beszéd Zsid. 10: 38—39. alapján.* A Molnár Albert-alapból 40 lei, 500 leire kiegészítve; a) *Prédikáció műfordítás* (az eredeti benyújtásával) a Nagy Péter alapból 88 lei, 500 lejre kiegészítve; d) *Évzáró ima,* a Hory alapból 500 lejre kiegészítve.

Az egyházjogból: *A hitvallási alap érvényesítése az egyházi törvényben* (különös tekintettel a nem magyar református egyházak alkotmányában). Bartók-alapból 160 lej, kiegészítve 1000 lejre

6. *A legjobb harmonium-játszónak nyílt versenyen* a Szász Domokos alapból 160 lej, kiegészítve 500 lejre.

7. **Kerekes András zilahi vallástanár adománya 200 lej** (az időközi kamataival), **az általa kitűzött következő tételre:** *Az erdélyi református egyház főleg iskolai összeköttetései a svájci református egyházzal kezdettől napjainkig.*

8. **Máthé Elek sóváradai lelkész a következő pályatételt tüzi ki** a következő tanévre: *Mott János méltatása az evangéliumi világmiszió szempontjából.* A pályamunkát 1000 lejjel jutalmazza.

9. **Dr. Müllerné, Dósa Lily urnő** 1000 lej pályadíjat tüzi ki a következő pályatételre: *A heresztyén ember magatartása és hivatása a társasági életben.*

10. **Dr. Tavaszy Sándor** theol. igazgató a következő pályatételt tűzte ki: *Geleji Katona István theológiája „Titkok titka” című műve alapján.* A pályamunkát 1000 lejjel jutalmazza.

11. **Jutalmak.** Zwingli-alapból 50 lej jeles tanulónak. A gróf Teleki-alapból 24—24 lej a két legszorgalmasabb diáknak. A jutalmakat a tanári kar 500—500 lejre egészíti ki.

A pályamunkák idegen kézzel, lehetőleg géppel írva, lap-számozva, bekötve, jelíges levéllel ellátva, 1932. május 15-ig az igazgatóhoz adandók be, ugyanott kell jelentkezniök a nyílt pályázaton résztvenni szándékozóknak is. Későbbi beadások és jelentkezések nem vétetnek figyelembe.

Megállapította a tanári kar 1931. június hó 15-én tartott ülésében.

